Materiály k štúdiu medzinárodného práva súkromného a procesného (2022)
Obsah

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I - prepracované znenie) 2

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov 5

Kapitola II: Právomoc 5

Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia 6

Oddiel 2: Osobitná právomoc 6

Oddiel 3: Právomoc vo veciach poistenia 6

Oddiel 4: Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv 7

Oddiel 5: Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv 7

Oddiel 6: Výlučná právomoc 8

Oddiel 7: Voľba právomoci 8

Oddiel 8: Skúmanie právomoci a prípustnosti 8

Oddiel 9: Prekážka začatej veci – súvisiace veci 9

Oddiel 10: Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení 10

Kapitola III: Uznanie a výkon 10

Oddiel 1: Uznanie 10

Oddiel 2: Výkon 10

Oddiel 3: Zamietnutie uznania a výkonu 11

Pododdiel 1: Zamietnutie uznania 11

Pododdiel 2: Zamietnutie výkonu 11

Oddiel 4: Spoločné ustanovenia 11

Kapitola IV: Verejné listiny a súdne zmiery 12

Kapitola V: Všeobecné ustanovenia 12

Kapitola VI: Prechodné ustanovenia 12

Kapitola VII: Vzťah k iným právnym nástrojom ... 12

Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia 13

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 z 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) 14

Kapitola I: Pôsobnosť 16

Rozsah pôsobnosti 16

Všeobecné uplatnenie 17

Kapitola II: Jednotné pravidlá 17

Voľba rozhodného práva 17

Rozhodné právo pri absencii voľby 17

Zmluvy o preprave 17

Spotrebiteľské zmluvy 17

Poistné zmluvy 18

Individuálne pracovné zmluvy 18

Imperatívne normy 18

Vecná platnosť 19

Formálna platnosť 19

Rozsah použitia rozhodného práva 19

Právna nespôsobilosť 19

Postúpenie pohľadávky 19

Zákonná subrogácia 19

Spoločný záväzok 19

Započítanie 19

Dôkazné bremeno 19

Kapitola III: Ďalšie ustanovenia 19

Obvyklý pobyt 19

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu 20

Výhrada verejného poriadku 20

Štáty s viacerými právnymi systémami 20

Vzťah k iným právnym aktom práva Spoločenstva 20

Vzťah k Rímskemu dohovoru 20

Vzťah k iným existujúcim medzinárodným dohovorom 20

Zoznam dohovorov 20

Časové uplatňovanie 20

Kapitola IV: Záverečné ustanovenia 20

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie 20

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) . 20

Kapitola I: Pôsobnosť 22

Rozsah pôsobnosti 22

Mimozmluvné záväzky 23

Všeobecné uplatnenie 23

Kapitola II: Civilné delikty 23

Všeobecné pravidlo 23

Zodpovednosť za výrobok 23

Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž 23

Poškodenie životného prostredia 23

Porušenie práva duševného vlastníctva 23

Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania 24

Kapitola III: Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť 24

Bezdôvodné obohatenie 24

Konanie bez príkazu (negotiorum gestio) 24

Predzmluvná zodpovednosť 24

Kapitola IV: Voľba rozhodného práva 24

Voľba rozhodného práva 24

Kapitola V: Spoločné pravidlá 24

Rozsah použitia rozhodného práva 24

Imperatívne normy 24

Pravidlá bezpečnosti 25

Priama žaloba proti poisťovateľovi zodpovednej osoby 25

Subrogácia 25

Spoločný záväzok 25

Formálna platnosť 25

Dôkazné bremeno 25

Kapitola VI: Ostatné ustanovenia 25

Obvyklý pobyt 25

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu 25

Štáty s viacerými právnymi systémami 25

Výhrada verejného poriadku 25

Vzťah k iným normám práva Spoločenstva 25

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom 25

Kapitola VII: Záverečné ustanovenia 25

Zoznam dohovorov 25

Doložka o preskúmaní 25

Časové uplatnenie 26

Dátum uplatnenia 26

3. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom 26

Časť I Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov 26

Oddiel 1 - Kolízne ustanovenia 26

Spôsobilosť 26

Právne úkony 26

Vecné práva 26

Záväzkové práva 26

Pracovné právo 27

Dedičské právo 27

Rodinné právo 27

Vzťahy medzi manželmi 27

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi 27

Poručníctvo a opatrovníctvo 28

Oddiel 2 - Postavenie cudzincov 28

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia 28

Právne oblasti 28

Spätný a ďalší odkaz 28

Verejný poriadok 28

Časť II Medzinárodné procesné právo 28
Oddiel 1 - Právomoc slovenských justičných orgánov... 28
Právomoc..... 28
Výlučná právomoc..... 29
Voľba právomoci..... 29
Právomoc v rodinných veciach..... 29
Právomoc vo veciach spôsobilosti na právne úkony, poručníctva a opatrovníctva..... 29
Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho..... 30
Právomoc v dedičských veciach..... 30
Právomoc vo veciach umorenia listín..... 30
Vyňatie z právomoci slovenských súdov..... 30
Oddiel 2 - Ustanovenia o konaní..... 30
Prekážka začatej veci..... 30
Postavenie cudzincov v konaní..... 30
Verejné listiny..... 30
Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť..... 31
Právna pomoc v styku s cudzinou..... 31
Dožiadania cudzích orgánov..... 31
Doručovanie písomností..... 31
Osobné doručenie..... 31
Výsluch pod prísahou..... 31
Prítomnosť na úkone právnej pomoci..... 31
Priamy výkon dôkazu..... 32
Dožiadania slovenských justičných orgánov..... 32
Spôsob zasielania dožiadania..... 32
Jazyk dožiadania a písomností..... 32
Doručovanie písomností do cudziny..... 32
Súčinnosť zastupiteľských orgánov a konzulárnych orgánov..... 32
Osvedčenie o slovenskom práve..... 32
Vyššie overenie listín..... 32
Iné úkony súdu vo vzťahu k cudzine..... 32
Oddiel 3 - Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí..... 32
Podmienky uznania cudzieho rozhodnutia..... 32
Adaptácia..... 33
Účinky cudzieho rozhodnutia..... 33
Konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom..... 33
Príslušnosť súdu..... 33
Účastníci..... 33
Náležitosti návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia..... 34
Pojednávanie..... 34
Rozsah preskúmania cudzieho rozhodnutia..... 34
Rozhodnutie súdu..... 34
Prechodné ustanovenia..... 34
Záverečné ustanovenia..... 34

MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ A PROCESNÉ

Materiály k štúdiu

Aktualizovaná verzia – stav: september 2022

Zostavili: Kristián Csach, Ľubica Gregová Širicová

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I - prepracované znenie)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 67 ods. 4 a článok 81 ods. 2 písm. a), c) a e), so zreteľom na návrh Európskej komisie, po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom, keďže:

(1) Komisia prijala 21. apríla 2009 správu o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. V správe sa dospelo k záveru, že uvedené nariadenie sa vo všeobecnosti uplatňuje v uspokojivej miere, napriek tomu je však žiaduce zlepšiť uplatňovanie niektorých jeho ustanovení, ďalej zjednodušiť voľný obeh rozsudkov a zlepšiť prístup k spravodlivosti. Keďže sa má vykonať niekoľko zmien a doplnení tohto nariadenia, malo by sa z dôvodu prehľadnosti prepracovať.

(2) Európska rada prijala na svojom zasadnutí 10. a 11. decembra 2009 v Bruseli nový viacročný program s názvom Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich. V Štokholmskom programe Európska rada vyjadrila názor, že počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje tento program, by sa malo pokračovať v procese odstránenia všetkých medzistupňov (vyhlásenie vykonateľnosti). Zrušenie vyhlásenia vykonateľnosti by mal zároveň sprevádzať aj súbor záruk.

(3) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti okrem iného uľahčením prístupu k spravodlivosti, a to predovšetkým prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskych veciach. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami, najmä ak sú potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu.

(4) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyžadujú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zabezpečujúce rýchle a jednoduché uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v niektorom členskom štáte.

(5) Takéto opatrenia spadajú do oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len "ZFEÚ").

(6) Na dosiahnutie cieľa voľného obehu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Únie, ktorý je záväzný a priamo uplatniteľný.

(7) Vtedajšie členské štáty Európskych spoločenstiev uzavreli 27. septembra 1968 podľa článku 220 štvrtej zarážky Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva bruselský Dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, postupne zmenený a doplnený dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len "Bruselský dohovor z roku 1968"). Vtedajšie členské štáty Európskych spoločenstiev a niektoré štáty EFTA uzavreli 16. septembra 1988 lugánsky Dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len "Lugánsky dohovor z roku 1988"), ktorý je paralelným dohovorom k Bruselskému dohovoru z roku 1968. Lugánsky dohovor z roku 1988 začal platiť pre Poľsko 1. februára 2000.

(8) Rada prijala 22. decembra 2000 nariadenie (ES) č. 44/2001, ktoré v prípade území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje ZFEÚ, nahrádza Bruselský dohovor z roku 1968, a to medzi členskými štátmi s výnimkou Dánska. Na základe rozhodnutia Rady 2006/325/ES [7] uzavrelo Spoločenstvo s Dánskom dohodu, ktorá zabezpečuje uplatňovanie ustanovení nariadenia (ES) č. 44/2001 v Dánsku. Lugánsky dohovor z roku 1988 bol revidovaný Dohovorom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý 30. októbra 2007 v Lugane podpísali Spoločenstvo, Dánsko, Island, Nórsko a Švajčiarsko (ďalej len "Lugánsky dohovor z roku 2007").

(9) Bruselský dohovor z roku 1968 sa naďalej uplatňuje na územia členských štátov, ktoré spadajú do územnej pôsobnosti dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 355 ZFEÚ.

(10) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by sa mal vzťahovať na všetky hlavné občianske a obchodné veci okrem určitých presne vymedzených vecí, najmä vyživovacej povinnosti, ktorá by mala byť vyňatá z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia v nadväznosti na prijatie nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti.

(11) Na účely tohto nariadenia by súdy alebo tribunály členských štátov mali zahŕňať súdy alebo tribunály spoločné pre niekoľko členských štátov, ako je napríklad Súdny dvor BENELUX-u, ak vykonáva právomoc vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Rozsudky vydané takýmito súdmi by sa preto mali uznávať a vykonávať v súlade s týmto nariadením.

(12) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na rozhodcovské konanie. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia by nemalo brániť súdom členského štátu, ktoré začali konať vo veci, v ktorej účastníci uzavreli rozhodcovskú zmluvu, aby v súlade so svojim vnútroštátnym právnym poriadkom odkázali účastníkov na rozhodcovské konanie, prerušili alebo zastavili konanie alebo preskúmali, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie.

Na rozhodnutie vydané súdom členského štátu o tom, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, by sa nemali uplatňovať ustanovenia o uznaní a výkone uvedené v tomto nariadení bez ohľadu na to, či o tejto otázke súd rozhodol ako o hlavnej alebo predbežnej otázke.

Ak však súd členského štátu pri vykonávaní právomoci podľa tohto nariadenia alebo podľa vnútroštátneho právneho poriadku určí, že rozhodcovská zmluva je neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, nemalo by to brániť tomu, aby sa rozsudok súdu vo veci samej uznal, prípadne vykonal, v súlade s týmto nariadením. Tým by nemala byť dotknutá právomoc súdov členských štátov rozhodnúť o uznaní a výkone rozhodcovských rozhodnutí v súlade s Dohovorom o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí podpísaným 10. júna 1958 v New Yorku (ďalej len "Newyorský dohovor z roku 1958"), ktorý má prednosť pred týmto nariadením.

Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na žiadnu žalobu alebo vedľajšie konanie súvisiace najmä s ustanovením rozhodcovského súdu, právomocami rozhodcov, vedením rozhodcovského konania alebo akýmkoľvek iným aspektom takéhoto konania, ani na žiadnu žalobu alebo rozsudok týkajúci sa zrušenia, preskúmania, odvolania, uznania alebo výkonu rozhodcovského rozhodnutia.

(13) Medzi konaniami, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie a územím členských štátov by mala existovať väzba. Preto by sa spoločné normy právomoci mali v zásade uplatňovať, ak má žalovaný bydlisko na území niektorého z členských štátov.

(14) Na žalovaného, ktorý nemá bydlisko v niektorom z členských štátov, by sa v zásade mali uplatňovať normy právomoci platné na území členského štátu konajúceho súdu.

S cieľom zaručiť ochranu spotrebiteľov a zamestnancov, ochrániť právomoc súdov členských štátov v prípadoch, keď majú výlučnú právomoc, a rešpektovať zmluvnú voľnosť účastníkov by sa určité normy právomoci ustanovené v tomto nariadení mali uplatňovať bez ohľadu na bydlisko žalovaného.

(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného. Právomoc založená na tomto kritériu by mala byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet sporu alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iný hraničný ukazovateľ. Bydlisko právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli

spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.

(16) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho riadneho výkonu súdnictva. Existencia takejto úzkej väzby by mala zaručiť právnu istotu a vylúčiť, že osoba by bola žalovaná na súde členského štátu, s čím nemohla rozumne predvídať. Je to dôležité predovšetkým v prípade sporov týkajúcich sa mimozmluvných záväzkov vyplývajúcich z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodzovania dobrého mena.

(17) Vlastník predmetu kultúrnej hodnoty, ktoré sú vymedzené v článku 1 ods. 1 smernice Rady 93/7/EHS z 15. marca 1993 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu, by mal mať podľa tohto nariadenia možnosť začať konanie o občianskoprávnom nároku na vrátenie takéhoto predmetu kultúrnej hodnoty, na základe vlastníckeho práva k nemu, na súdoch v mieste, kde sa nachádza daný predmet kultúrnej hodnoty v čase začatia konania. Takýmto konaním by nemalo byť dotknuté konanie začaté na základe smernice 93/7/EHS.

(18) V oblasti poistenia, spotrebiteľských a pracovných zmlúv by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jeho záujmy než všeobecné normy.

(19) Okrem zmlúv poistných, spotrebiteľských či pracovných, v ktorých je voľnosť účastníkov zmluvy dojednať si právomoc súdov obmedzená, by sa zmluvná voľnosť účastníkov mala rešpektovať, s výnimkou kritérií výlučnej právomoci upravených týmto nariadením.

(20) Ak je spornou otázka, či je dohoda o voľbe súdu v prospech súdu alebo súdov členského štátu vecne neplatná, o tejto otázke by sa malo rozhodnúť v súlade s právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa nachádza súd alebo súdy zvolené v dohode, vrátane kolíznych noriem tohto členského štátu.

(21) V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v rôznych členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Mal by existovať jasný a účinný spôsob na riešenie prípadov prekážky začatej veci a súvisiacich vecí, ako aj na odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielneho určovania času, kedy sa začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

(22) Avšak s cieľom zvýšiť účinnosť dohôd o výlučnej voľbe súdu a zabraňovať nekalému taktizovaniu v súdnom konaní je potrebné vytvoriť výnimku zo všeobecného pravidla týkajúceho sa prekážky začatej veci, aby sa vyhovujúcim spôsobom riešila osobitná situácia, keď môže dôjsť k súbežným konaniam. Ide o situáciu, keď sa konanie začalo na súde, ktorý nebol zvolený v dohode o výlučnej voľbe súdu, a následne sa začalo konanie na zvolenom súde v tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi. V takom prípade by mal byť súd, ktorý začal konanie ako prvý, prerušiť konanie hneď potom, ako začal konať zvolený súd, a to až dovtedy, kým tento druhý súd nevyhlási, že právomoc podľa dohody o výlučnej voľbe súdu nemá. Cieľom je zaručiť, aby sa v takejto situácii poskytla zvolenému súdu prednosť v rozhodovaní o platnosti dohody a o rozsahu jej uplatniteľnosti na spor, o ktorom koná. Zvolený súd by mal mať možnosť konať bez ohľadu na to, či súd, ktorý nebol zvolený, už o prerušení konania rozhodol.

Táto výnimka by sa nemala vzťahovať na situácie, keď účastníci medzi sebou dojednali konfliktné dohody o výlučnej voľbe súdu alebo ak súd zvolený v dohode o výlučnej voľbe súdu začal konať ako prvý. V takých prípadoch by sa malo uplatňovať všeobecné pravidlo tohto nariadenia o prekážke začatej veci.

(23) Týmto nariadením by sa mal zaviesť pružný mechanizmus, ktorý by súdom členských štátov umožňoval zohľadňovať konania prebiehajúce na súdoch v tretích štátoch, pričom by sa malo prihliadať predovšetkým na to, či bude možné uznať a vykonať rozsudok tretieho štátu v dotknutom členskom štáte podľa právneho poriadku uvedeného členského štátu, a na riadny výkon spravodlivosti.

(24) Pri zohľadňovaní riadneho výkonu spravodlivosti by mal súd dotknutého členského štátu posúdiť všetky okolnosti veci, v ktorej koná. Medzi tieto okolnosti by mohol patriť vzťah medzi skutkovými okolnosťami veci, účastníkmi a dotknutým tretím štátom, štádium, do ktorého konanie v treťom štáte dospelo do času začatia konania na súde členského štátu, ako aj otázku, či sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok v primeranom čase.

V rámci uvedeného posudzovania by sa mohla preskúmať aj otázka, či má súd tretieho štátu výlučnú právomoc v danom prípade za okolností, za ktorých by mal výlučnú právomoc súd členského štátu.

(25) Pojem predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení by mal zahŕňať napríklad ochranné príkazy zamerané na získanie informácií alebo zabezpečenie dôkazov, ako sú uvedené v článkoch 6 a 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva. Nemal by však zahŕňať opatrenia, ktoré nemajú ochranný charakter, ako sú napríklad opatrenia nariaďujúce vypočutie svedka. Nemalo by tým byť dotknuté uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

(26) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v Únii opodstatňuje zásadu, že rozsudky vydané v jednom z členských štátoch by sa mali uznávať vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania. Cieľ urýchliť cezhraničné súdne konania a obmedziť vynaložené náklady okrem toho opodstatňuje zrušenie vyhlásenia vykonateľnosti rozsudku pred jeho výkonom v dožiadanom členskom štáte. V dôsledku toho by sa s rozsudkom vydaným súdom v členskom štáte malo nakladať tak, ako keby bol tento rozsudok vydaný v dožiadanom členskom štáte.

(27) Na účely voľného obehu rozsudkov by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte uznať a vykonať v inom členskom štáte, a to aj vtedy, ak bol vydaný proti osobe, ktorá nemá bydlisko v žiadnom z členských štátov.

(28) Ak rozsudok obsahuje opatrenie alebo príkaz, ktoré nie sú známe v právnom poriadku dožiadaného členského štátu, toto opatrenie alebo tento príkaz vrátane akéhokoľvek v ňom uvedeného práva, by sa mali v najväčšej možnej miere prispôsobiť opatreniu alebo príkazu, ktoré sú podľa právneho poriadku tohto členského štátu spojené s rovnocennými účinkami a sledujú podobné ciele. Ako a kto vykoná prispôsobenie by mali určiť jednotlivé členské štáty.

(29) Priamy výkon rozsudku v dožiadanom členskom štáte, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte, bez vyhlásenia jeho vykonateľnosti by nemal ohroziť dodržanie práv na obhajobu. Preto by mala mať osoba, proti ktorej sa žiada o výkon, možnosť žiadať o zamietnutie uznania alebo výkonu rozsudku, ak sa domnieva, že existuje niektorý z dôvodov na zamietnutie uznania. Medzi nimi by mal byť dôvod, že táto osoba nemala možnosť zabezpečiť si obhajobu v prípade, že rozsudok bol vydaný bez jej účasti v konaní o občianskoprávnom nároku súvisiacom s trestným konaním. Mali by sem patriť aj dôvody, na ktoré by sa mohlo odvolávať na základe dohody medzi dožiadaným členským štátom a tretím štátom uzatvorenej podľa článku 59 Bruselského dohovoru z roku 1968.

(30) Účastník, ktorý napadol výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, by mal mať, pokiaľ je to možné a v súlade s právnym poriadkom dožiadaného členského štátu, možnosť uplatniť okrem dôvodov zamietnutia uvedených v tomto nariadení v tom istom konaní aj dôvody zamietnutia, ktoré sú k dispozícii podľa vnútroštátneho právneho poriadku, a to v lehotách stanovených v tomto právnom poriadku.

Uznanie rozsudku by sa však malo zamietnuť len vtedy, ak existuje jeden alebo viacero dôvodov zamietnutia uvedených v tomto nariadení.

(31) Kým sa nerozhodne o opravnom prostriedku proti výkonu rozsudku, súdy v dožiadanom členskom štáte by mali mať v priebehu celého konania o takomto opravnom prostriedku, vrátane odvolania, možnosť povoliť výkon s výhradou obmedzenia výkonu alebo poskytnutia záruky.

(32) Na účely informovania osoby, proti ktorej sa žiada výkon, o výkone rozsudku vydaného v inom členskom štáte, by

sa tejto osobe malo v primeranom čase pred prvým opatrením v rámci výkonu doručiť osvedčenie vyhotovené podľa tohto nariadenia, ku ktorému sa v prípade potreby pripojí rozsudok. V tejto súvislosti prvé opatrenie v rámci výkonu znamená prvé opatrenie v rámci výkonu rozsudku po tomto doručení.

(33) Ak predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, nariadi súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, mal by sa zaručiť ich voľný obeh podľa tohto nariadenia. Predbežné, a to aj ochranné opatrenia, ktoré boli nariadené bez predvolania žalovaného na súd, by sa však nemali uznať a vykonať podľa tohto nariadenia, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci opatrenie bol žalovanému doručený pred začatím výkonu. Nemalo by to brániť uznaniu a výkonu takýchto opatrení podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Ak predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, nariadi súd členského štátu, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, účinok týchto opatrení by mal podľa tohto nariadenia byť obmedzený na územie tohto členského štátu.

(34) Treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom z roku 1968, nariadením (ES) č. 44/2001 a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru z roku 1968 a nariadení, ktoré ho nahradili, Súdnym dvorom Európskej únie.

(35) Rešpektovanie medzinárodných záväzkov, ktoré členské štáty prijali, znamená, že toto nariadenie nemá vplyv na dohovory upravujúce špecifické otázky, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

(36) Bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov podľa zmlúv, týmto nariadením by nemalo byť dotknuté uplatňovanie dvojstranných dohovorov a dohôd medzi tretím štátom a členským štátom, ktoré sa uzatvorili pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 a ktoré sa týkajú vecí upravených v tomto nariadení.

(37) S cieľom zabezpečiť, aby sa osvedčenia, ktoré sa majú používať v rámci uznania alebo výkonu rozsudkov, verejných listín a súdnych zmierov podľa tohto nariadenia, mohli priebežne aktualizovať, by sa Komisii mala udeliť právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmeny a doplnenia príloh I a II k tomuto nariadeniu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila primerané konzultácie, a to aj na expertnej úrovni. Pri príprave a vypracovávaní delegovaných aktov by mala Komisia zabezpečiť súčasné, včasné a primerané postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.

(38) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktoré sú zaručené v článku 47 charty.

(39) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len "Zmluva o EÚ"). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(40) Spojené kráľovstvo a Írsko sa v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k vtedajšej Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, podieľali na prijatí a uplatňovaní nariadenia (ES) č. 44/2001. V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(41) V súlade s článkom 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, a to bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť Dánska uplatňovať obsah zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 44/2001 na základe článku 3 Dohody z 19. októbra 2005 medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (acta iure imperii).

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo vzťahu, ktorý má podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok;

b) konkurzné konania, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

c) sociálne zabezpečenie;

d) rozhodcovské konanie;

e) vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva;

f) dedenie zo závetu a zo zákona vrátane vyživovacej povinnosti z dôvodu smrti.

Článok 2

Na účely tohto nariadenia:

a) "rozsudok" je každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutia o určení trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Na účely kapitoly III zahŕňa "rozsudok" aj predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré boli nariadené súdom alebo tribunálom, ktorý má na základe tohto nariadenia právomoc rozhodovať vo veci samej. Nezahŕňa predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, ktoré sa nariadilo takýmto súdom alebo tribunálom bez predvolania žalovaného na súd, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci toto opatrenie sa žalovanému doručil skôr, ako sa začal výkon;

b) "súdny zmier" je zmier schválený súdom členského štátu alebo uzavretý na súde členského štátu počas konania;

c) "verejná listina" je písomnosť, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte pôvodu a ktorej pravosť:

i) súvisí s podpisom a obsahom listiny a

ii) bola potvrdená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel;

d) "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom bol, podľa okolností veci, vydaný rozsudok, schválený alebo uzavretý súdny zmier, alebo v ktorom bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná verejná listina;

e) "dožiadaný členský štát" je členský štát, v ktorom sa dovoláva uznania rozsudku alebo v ktorom sa žiada o výkon rozsudku, súdneho zmieru alebo verejnej listiny;

f) "súd pôvodu" je súd, ktorý vydal rozsudok, ktorého uznania sa dovoláva, alebo o ktorého výkon sa žiada.

Článok 3

Na účely tohto nariadenia pojem "súd" zahŕňa tieto orgány v rozsahu, v akom majú právomoc vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia:

a) v Maďarsku notár ...;

b) vo Švédsku exekučný orgán ....

Kapitola II: Právomoc

Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia

Článok 4

1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto členského štátu.

Článok 5

1. Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

2. Na osoby uvedené v odseku 1 sa nevzťahujú najmä kritériá vnútroštátnej právomoci, ktoré majú členské štáty oznámiť Komisii podľa článku 76 ods. 1 písm. a).

Článok 6

1. Ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu, ak nie je inak stanovené v článku 18 ods. 1, článku 21 ods. 2 a v článkoch 24 a 25.

2. Proti takémuto žalovanému môže ktorákoľvek osoba s bydliskom na území členského štátu, bez ohľadu na svoje štátne občianstvo, využiť kritériá právomoci platné v uvedenom členskom štáte, a najmä kritériá, ktoré členské štáty majú oznámiť Komisii podľa článku 76 ods. 1 písm. a), rovnako ako štátni občania tohto členského štátu.

Oddiel 2: Osobitná právomoc

Článok 7

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:
   - pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,
   - pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť;

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

2. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;

3. vo veciach občianskoprávnych nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom na súde konajúcom v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach;

4. v konaniach vo veciach občianskych nárokov na vrátenie predmetu kultúrnej hodnoty vymedzeného v článku 1 bode 1 smernice 93/7/EHS, na základe vlastníckeho práva k nemu, ktoré začala osoba domáhajúca sa vrátenia takéhoto predmetu, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza predmet kultúrnej hodnoty v čase začatia konania;

5. v sporoch týkajúcich sa činnosti organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky na súdoch podľa bydliska organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky;

6. v spore proti zriaďovateľovi ("settlor"), správcovi ("trustee") alebo oprávnenému ("beneficiary") z poručníckeho fondu ("trust") zriadeného zo zákona alebo na základe písomnej listiny alebo zriadeného ústne a potvrdeného písomne na súdoch členského štátu, v ktorom má poručnícky fond bydlisko;

7. v spore týkajúcom sa zaplatenia odmeny požadovanej za záchranu nákladu alebo prepravného na súde, z úradnej moci ktorého tento náklad alebo prepravné boli:
   a) zaistené na účely zabezpečenia takejto platby alebo
   b) mohli byť takto zaistené, ale bola zložená kaucia alebo iná zábezpeka;

pričom toto ustanovenie sa uplatní, len ak sa tvrdí, že žalovaný má práva k tomuto nákladu alebo prepravnému alebo takéto práva mal v čase záchrany.

Článok 8

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných, na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;
2. ako tretiu osobu v konaní o záruke alebo ručení alebo v inom konaní súvisiacom s treťou osobou na súde, na ktorom sa vedie hlavné konanie, ak sa toto konanie nezačalo výlučne s úmyslom vyňať ju z právomoci súdu, ktorý by inak mal právomoc;
3. pri vzájomnom nároku vyplývajúcom z tej istej zmluvy alebo skutočnosti ako pôvodný nárok na súde, ktorý koná o pôvodnom nároku;
4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok nachádza.

Článok 9

Ak podľa tohto nariadenia má súd členského štátu právomoc vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti za používanie alebo prevádzku lode, má tento súd alebo iný súd určený na tento účel vnútroštátnym právnym poriadkom členského štátu právomoc konať tiež o návrhoch na obmedzenie rozsahu zodpovednosti.

Oddiel 3: Právomoc vo veciach poistenia

Článok 10

Vo veciach poistenia sa právomoc určuje podľa tohto oddielu bez toho, aby bol dotknutý článok 6 a článok 7 bod 5.

Článok 11

1. Poistiteľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, na území ktorého má bydlisko;

b) na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu, alebo

c) ak ide o spolupoistiteľa, na súdoch členského štátu, v ktorom sa vedie konanie proti hlavnému poistiteľovi.

2. Poistiteľ, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom z členských štátov, sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky považuje za poistiteľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 12

Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu alebo poistenie nehnuteľného majetku, možno poistiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti. To isté platí, ak je hnuteľný a nehnuteľný majetok krytý rovnakou poistkou a obidva boli poškodené tou istou udalosťou.

Článok 13

1. Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu, možno poistiteľa tiež pribrať do konania, ktoré začal poškodený proti poistenému, ak to pripúšťa právny poriadok štátu, ktorého súd koná.

2. Články 10, 11 a 12 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.

3. Ak právny poriadok, ktorým sa spravujú takéto priame žaloby, určuje, že poistníka alebo poisteného možno pribrať ako účastníkov konania, má nad nimi právomoc ten istý súd.

Článok 14

1. Bez toho, aby bolo dotknuté ustanovenie článku 13 ods. 3, môže poistiteľ začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko bez ohľadu na to, či je tento poistníkom, poisteným alebo oprávneným z poistenia.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 15

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu;
2. ktorá umožňuje poistníkovi, poistencovi alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch ako sú uvedené v tomto oddiele;
3. dojednanou medzi poistníkom a poistiteľom, ak obaja mali v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ak táto dohoda dáva právomoc súdom uvedeného členského štátu aj pre prípad, že k poistnej udalosti dôjde v cudzine, za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom uvedeného členského štátu;
4. dojednanou s poistníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, okrem prípadov, keď je poistenie povinné alebo sa vzťahuje na nehnuteľný majetok na území členského štátu; alebo
5. ktorá sa týka poistnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 16.

Článok 16

Toto sú riziká, na ktoré odkazuje článok 15 bod 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na:
   a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách, vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;
   b) prepravovanom tovare, okrem batožiny cestujúcich, ak tento tovar je výlučne alebo čiastočne prepravovaný takýmito loďami alebo lietadlami;
2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny:
   a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), pokiaľ vo vzťahu k posledne uvedeným právny poriadok členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, nevylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;
   b) za stratu alebo škodu spôsobenú prepravovaným tovarom uvedeným v bode 1 písm. b);
3. akékoľvek finančné straty súvisiace s používaním alebo prevádzkovaním lodí, zariadení alebo lietadiel podľa bodu 1 písm. a), najmä strata prepravného alebo dopravného;
4. akékoľvek riziko alebo právny nárok spojený s rizikami alebo nárokmi uvedenými v bodoch 1 až 3;
5. bez toho, aby boli dotknuté body 1 až 4, všetky "veľké riziká" vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II).

Oddiel 4: Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv

Článok 17

1. Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 6 a článku 7 bodu 5, ak ide:

a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky;
b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo
c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

2. Ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s účastníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom z členských štátov, tento účastník sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky považuje za účastníka s bydliskom v tomto členskom štáte.

3. Tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu.

Článok 18

1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo – bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka – na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

3. Tento článok nemá vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 19

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu;
2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo
3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, a ktorá udeľuje právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.

Oddiel 5: Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv

Článok 20

1. Vo veciach individuálnych pracovných zmlúv sa právomoc určí podľa tohto oddielu bez toho, aby bol dotknutý článok 6, článok 7 bod 5, a v prípade konania začatého proti zamestnávateľovi článok 8 ods. 1.

2. Ak zamestnanec uzavrie individuálnu pracovnú zmluvu so zamestnávateľom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku v niektorom členskom štáte, potom sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky pokladá za zamestnávateľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 21

1. Zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo

b) v inom členskom štáte:

i) na súdoch podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo

ii) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala.

2. Zamestnávateľa, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, možno žalovať na súde členského štátu v súlade s odsekom 1 písm. b).

Článok 22

1. Zamestnávateľ môže začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má zamestnanec bydlisko.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 23

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu alebo

2. ktorá umožní zamestnancovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele.

Oddiel 6: Výlučná právomoc

Článok 24

Výlučnú právomoc majú tieto súdy členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, súdy členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza.

   Avšak v konaniach, ktorých predmetom je nájom nehnuteľnosti na dočasné súkromné užívanie na dobu maximálne šesť za sebou nasledujúcich mesiacov, právomoc majú tiež súdy členského štátu, v ktorom má bydlisko žalovaný, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a že prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom členskom štáte;

2. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť založenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súdy členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie sídlo; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného;

3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejných registrov, súdy členského štátu, v ktorom sa vedie register;

4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov alebo iných obdobných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, a to bez ohľadu na to, či je táto otázka predmetom žaloby alebo obrany proti žalobe, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli, alebo v ktorom sa podľa právneho nástroja Únie alebo medzinárodného dohovoru za poskytnuté považujú.

   Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Európskeho patentového úradu podľa Dohovoru o udeľovaní európskeho patentu podpísaného 5. októbra 1973 v Mníchove, súdy každého členského štátu majú výlučnú právomoc v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti akéhokoľvek európskeho patentu udeleného tomuto členskému štátu;

5. v konaniach týkajúcich sa výkonu rozsudku súdu členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať.

Oddiel 7: Voľba právomoci

Článok 25

1. Ak sa účastníci zmluvy bez ohľadu na svoje bydlisko dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy, pokiaľ dohoda nie je podľa právneho poriadku tohto členského štátu vecne neplatná. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná, alebo písomne potvrdená;

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

2. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za "písomnú".

3. Súd alebo súdy členského štátu, ktorých právomoc bola zvolená listinou zriaďujúcou poručnícky fond ("trust"), majú výlučnú právomoc v sporoch proti zriaďovateľovi, správcovi alebo oprávnenému, ak ide o vzťahy medzi týmito osobami alebo o ich práva či povinnosti vyplývajúce z poručníckeho fondu.

4. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s článkami 15, 19 alebo 23 alebo ak súdy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 24.

5. Dohoda o voľbe právomoci, ktorá je súčasťou zmluvy, sa považuje za dohodu nezávislú od ostatných ustanovení zmluvy.

Platnosť dohody o voľbe právomoci nemožno napadnúť len z dôvodu, že je neplatná zmluva.

Článok 26

1. Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto kritérium sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 24.

2. Vo veciach uvedených v oddieloch 3, 4 alebo 5, v ktorých je žalovaným poistník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, súd pred založením si právomoci podľa odseku 1 zabezpečí, aby bol žalovaný poučený o svojom práve namietať absenciu právomoci súdu a o dôsledkoch jeho účasti alebo neúčasti na konaní.

Oddiel 8: Skúmanie právomoci a prípustnosti

Článok 27

Ak má súd členského štátu konať vo veci, v ktorej majú výlučnú právomoc súdy iného členského štátu na základe článku 24, aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 28

1. Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, pokiaľ si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.

2. Súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby si mohol pripraviť svoju obhajobu, alebo že sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

3. Článok 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) sa uplatní namiesto odseku 2 tohto článku, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať z jedného členského štátu do iného členského štátu podľa uvedeného nariadenia.

4. Ak nemožno uplatniť nariadenie (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 haagskeho Dohovoru z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať do cudziny podľa tohto dohovoru.

Oddiel 9: Prekážka začatej veci – súvisiace veci

Článok 29

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 31 ods. 2, ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 je konajúci súd, na svoju žiadosť, bezodkladne informovaný ktorýmkoľvek iným konajúcim súdom o dátume, keď tento súd začal konať podľa článku 32.

3. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 30

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.

2. Ak konanie na súde, ktorý začal konať ako prvý, prebieha na prvom stupni, iný súd môže tiež na žiadosť jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať vo všetkých týchto veciach a ak jeho právny poriadok pripúšťa ich zlúčenie.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné prerokovať a rozhodnúť ich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach.

Článok 31

1. Ak sú veci vo výlučnej právomoci niekoľkých súdov, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 26, ak začne konať súd členského štátu, ktorý má výlučnú právomoc na základe dohody uvedenej v článku 25, akýkoľvek súd iného členského štátu preruší konanie dovtedy, kým súd konajúci na základe dohody nevyhlási, že nemá právomoc podľa tejto dohody.

3. Keď súd zvolený v dohode potvrdí svoju právomoc v súlade s dohodou, súd iného členského štátu odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

4. Odseky 2 a 3 sa neuplatnia na veci uvedené v oddieloch 3, 4 alebo 5, ak je žalobcom poistník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec a dohoda nie je podľa ustanovení týchto oddielov platná.

Článok 32

1. Na účely tohto oddielu sa konanie na súde považuje za začaté:

a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie žalovanému, alebo

b) ak sa písomnosť musí doručiť pred podaním na súd, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Orgánom povereným doručovaním uvedeným v písmene b) je orgán, ktorý ako prvý dostane písomnosti určené na doručenie.

2. Súd alebo orgán poverený doručovaním, uvedené v odseku 1, zaznamenajú dátum podania písomnosti, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennej písomnosti, alebo dátum prijatia písomností určených na doručenie.

Článok 33

1. Ak je právomoc založená na článku 4 alebo na článkoch 7, 8 alebo 9 a na súde tretieho štátu sa vedie konanie v čase, keď súd v členskom štáte začne konať o žalobe v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi ako na súde tretieho štátu, súd členského štátu môže konanie prerušiť, ak:

a) sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok, ktorý bude možné v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať a

b) súd členského štátu je presvedčený, že prerušenie konania je potrebné v záujme riadneho výkonu spravodlivosti.

2. Súd členského štátu môže kedykoľvek pokračovať v konaní, ak:

a) konanie na súde tretieho štátu bolo tiež prerušené alebo zastavené;

b) súd členského štátu považuje za nepravdepodobné, že konanie na súde tretieho štátu bude v primeranom čase ukončené, alebo

c) pokračovanie v konaní je v záujme riadneho výkonu spravodlivosti nevyhnutné.

3. Súd členského štátu zastaví konanie, ak sa konanie na súde tretieho štátu skončilo, pričom bol vydaný rozsudok, ktorý možno v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať.

4. Súd členského štátu uplatní tento článok na návrh jednej zo zmluvných strán alebo, ak je to prípustné podľa vnútroštátneho právneho poriadku, aj bez návrhu.

Článok 34

1. Ak je právomoc založená na článku 4 alebo na článkoch 7, 8 alebo 9 a na súde tretieho štátu sa koná o žalobe v čase, keď súd v členskom štáte začal konať vo veci, ktorá súvisí so žalobou na súde tretieho štátu, súd členského štátu môže konanie prerušiť, ak:

a) je vhodnejšie o súvisiacich žalobách konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;

b) sa očakáva, že súd tretieho štátu vydá rozsudok, ktorý bude možné v uvedenom členskom štáte uznať a prípadne vykonať a

c) súd členského štátu je presvedčený, že prerušenie konania je potrebné v záujme riadneho výkonu spravodlivosti.

2. Súd členského štátu môže kedykoľvek pokračovať v konaní, ak:

a) sa súd členského štátu domnieva, že už neexistuje riziko nezlučiteľných rozsudkov;

b) konanie na súde tretieho štátu bolo tiež prerušené alebo zastavené;

c) súd členského štátu považuje za nepravdepodobné, že konanie na súde tretieho štátu bude v primeranom čase ukončené, alebo

d) pokračovanie v konaní je v záujme riadneho výkonu spravodlivosti nevyhnutné.

3. Súd členského štátu môže zastaviť konanie, ak konanie na súde tretieho štátu skončilo, pričom bol vydaný rozsudok,

ktorý možno v tomto členskom štáte uznať a prípadne vykonať.

4. Súd členského štátu uplatní tento článok na návrh jednej zo zmluvných strán alebo, ak je to prípustné podľa vnútroštátneho právneho poriadku, aj bez návrhu.

Oddiel 10: Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Článok 35

Na súdy členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto členského štátu, aj keby mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III: Uznanie a výkon

Oddiel 1: Uznanie

Článok 36

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Každý zainteresovaný účastník môže postupom ustanoveným v oddiele 3 pododdiele 2 podať návrh na rozhodnutie o tom, že neexistujú dôvody na zamietnutie uznania uvedené v článku 45.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení zamietnutia uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.

Článok 37

1. Účastník, ktorý sa chce v určitom členskom štáte dovolávať rozsudku vydaného v inom členskom štáte, predloží:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti a

b) osvedčenie vydané podľa článku 53.

2. V prípade potreby môže súd alebo orgán, na ktorom sa účastník dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, požiadať dovolávajúceho sa účastníka, aby v súlade s článkom 57 predložil preklad alebo prepis obsahu osvedčenia uvedeného v odseku 1 písm. b). Ak súd alebo orgán nemôže konať bez prekladu rozsudku, môže požiadať účastníka o takýto preklad namiesto prekladu obsahu osvedčenia.

Článok 38

Súd alebo orgán, na ktorom sa účastník dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže čiastočne alebo úplne prerušiť konanie, ak:

a) je rozsudok v členskom štáte pôvodu napadnutý, alebo

b) sa podal návrh na rozhodnutie o tom, že neexistujú dôvody na zamietnutie uznania uvedené v článku 45, alebo návrh na rozhodnutie o zamietnutí uznania na základe niektorého z týchto dôvodov.

Oddiel 2: Výkon

Článok 39

Rozsudok vydaný v členskom štáte, ktorý je v tomto členskom štáte vykonateľný, je vykonateľný v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie jeho vykonateľnosti.

Článok 40

Vykonateľný rozsudok je zo zákona spojený s oprávnením prijať akékoľvek ochranné opatrenia, ktoré existujú v právnom poriadku dožiadaného členského štátu.

Článok 41

1. S výhradou ustanovení tohto oddielu sa výkon rozsudkov vydaných v inom členskom štáte spravuje právnym poriadkom dožiadaného členského štátu. Rozsudok vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v dožiadanom členskom štáte, sa v ňom vykoná za rovnakých podmienok ako rozsudok vydaný v dožiadanom členskom štáte.

2. Bez ohľadu na odsek 1 sa dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu uplatnia, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s dôvodmi uvedenými v článku 45.

3. Od účastníka, ktorý žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte poštovú adresu. Nemožno od tohto účastníka ani žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte splnomocneného zástupcu, pokiaľ ustanovenie takéhoto zástupcu nie je povinné, a to bez ohľadu na štátne občianstvo alebo bydlisko účastníkov.

Článok 42

1. Na účely výkonu rozsudku vydaného v členskom štáte v inom členskom štáte predloží navrhovateľ príslušnému orgánu výkonu:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

b) osvedčenie vydané podľa článku 53, ktoré osvedčuje vykonateľnosť rozsudku a ktoré obsahuje výpis rozsudku a prípadne aj relevantné informácie o náhrade trov konania a výpočte úrokov.

2. Na účely výkonu rozsudku vydaného v členskom štáte v inom členskom štáte, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, predloží navrhovateľ príslušnému orgánu výkonu:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

b) osvedčenie vydané podľa článku 53, ktoré obsahuje opis opatrenia a osvedčuje, že:

i) súd má právomoc rozhodovať vo veci samej;

ii) rozsudok je vykonateľný v členskom štáte pôvodu a

c) dôkaz o doručení rozsudku, ak sa opatrenie nariadilo bez predvolania žalovaného na súd.

3. Príslušný orgán výkonu môže v prípade potreby od navrhovateľa požadovať, aby v súlade s článkom 57 predložil preklad alebo prepis obsahu osvedčenia.

4. Príslušný orgán výkonu smie od navrhovateľa požadovať, aby predložil preklad rozsudku, iba ak nevie konať bez takého prekladu.

Článok 43

1. Ak sa žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, osvedčenie vydané podľa článku 53 sa doručí osobe, proti ktorej sa žiada o výkon, pred prvým opatrením v rámci výkonu rozsudku. K osvedčeniu sa pripojí rozsudok, ak sa tejto osobe nedoručil už skôr.

2. Ak má osoba, proti ktorej sa žiada o výkon, bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát pôvodu, môže s cieľom namietať proti výkonu požiadať o preklad rozsudku, ak rozsudok nie je vyhotovený v niektorom z týchto jazykov alebo ak k nemu nie je pripojený preklad do niektorého z týchto jazykov:

a) jazyk, ktorému rozumie, alebo

b) úradný jazyk členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo – ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov – úradný jazyk alebo jednej z úradných jazykov miesta, v ktorom má bydlisko.

Ak sa žiada o preklad rozsudku podľa prvého pododseku, nemožno prijať žiadne opatrenie v rámci výkonu s výnimkou ochranných opatrení, kým sa tento preklad neposkytne osobe, proti ktorej sa žiada o výkon.

Tento odsek sa neuplatní, ak sa už osobe, proti ktorej sa žiada o výkon, doručil rozsudok v niektorom z jazykov uvedených v prvom pododseku alebo ku ktorému sa pripojil preklad do niektorého z týchto jazykov.

3. Tento článok sa neuplatní na výkon ochranného opatrenia zahrnutého do rozsudku alebo ak osoba, ktorá žiada o výkon, podá návrh na vydanie ochranného opatrenia podľa článku 40.

Článok 44

1. V prípade návrhu na zamietnutie výkonu rozsudku podľa oddielu 3 pododdielu 2 môže súd v dožiadanom členskom štáte na návrh osoby, proti ktorej sa žiada výkon:

a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia;

b) podmieniť výkon poskytnutím záruky podľa svojho uváženia, alebo

c) čiastočne alebo úplne zastaviť vykonávacie konanie.

2. Príslušný orgán v dožiadanom členskom štáte zastaví na návrh osoby, proti ktorej sa žiada o výkon, vykonávacie konanie, ak je vykonateľnosť rozsudku pozastavená v členskom štáte pôvodu.

Oddiel 3: Zamietnutie uznania a výkonu

Pododdiel 1: Zamietnutie uznania

Článok 45

1. Uznanie rozsudku sa na návrh zainteresovaného účastníka zamietne:

a) ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) dožiadaného členského štátu;

b) v prípade, že bol rozsudok vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť';

c) ak je rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným medzi rovnakými účastníkmi v dožiadanom členskom štáte;

d) ak je rozsudok nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skorší rozsudok spĺňa podmienky na jeho uznanie v dožiadanom členskom štáte, alebo

e) ak je rozsudok v rozpore s:

i) oddielmi 3, 4 alebo 5 kapitoly II, ak bol žalovaným poistník, poistený, oprávnený z poistenia alebo poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, alebo

ii) oddielom 6 kapitoly II.

2. Pri skúmaní kritérií právomoci uvedených v odseku 1 písm. e) je súd, na ktorý sa podal návrh, viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých si súd pôvodu založil svoju právomoc.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1 písm. e), právomoc súdu pôvodu sa nesmie skúmať. Kritériá, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa odseku 1 písm. a).

4. Návrh na zamietnutie uznania sa podáva postupmi ustanovenými v pododdiele 2 a prípadne v oddiele 4.

Pododdiel 2: Zamietnutie výkonu

Článok 46

Výkon rozsudku sa na návrh osoby, proti ktorej sa žiada o výkon, zamietne, ak sa preukáže existencia niektorého z dôvodov uvedených v článku 45.

Článok 47

1. Návrh na zamietnutie výkonu sa podáva súdu, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. a) ako súd, na ktorý sa má podať návrh.

2. Konanie o zamietnutie výkonu sa v rozsahu, v ktorom nie je upravené v tomto nariadení, spravuje právnym poriadkom dožiadaného členského štátu.

3. Navrhovateľ predloží súdu vyhotovenie rozsudku a v prípade potreby jeho preklad alebo prepis.

Súd môže upustiť od predloženia písomností uvedených v prvom pododseku, ak ich už má alebo ak považuje za neprimerané žiadať od navrhovateľa, aby ich predložil. V tomto druhom prípade môže súd požiadať druhého účastníka, aby predložil uvedené písomnosti.

4. Od účastníka, ktorý žiada o zamietnutie výkonu rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte poštovú adresu. Nemožno od tohto účastníka ani žiadať, aby mal v dožiadanom členskom štáte splnomocneného zástupcu, pokiaľ ustanovenie takéhoto zástupcu nie je povinné, a to bez ohľadu na štátne občianstvo alebo bydlisko účastníkov.

Článok 48

Súd o návrhu na zamietnutie výkonu rozhodne bezodkladne.

Článok 49

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na zamietnutie výkonu môže podať opravný prostriedok každý z účastníkov.

2. Opravný prostriedok sa podáva na súd, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. b) ako súd, na ktorý sa má podať takýto opravný prostriedok.

Článok 50

Rozhodnutie vydané v konaní o opravnom prostriedku možno napadnúť len opravným prostriedkom, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 75 písm. c).

Článok 51

1. Súd, na ktorý sa podal návrh na zamietnutie výkonu, alebo súd, ktorý koná o opravnom prostriedku podľa článku 49 alebo článku 50, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu alebo ak lehota na podanie takéhoto opravného prostriedku ešte neuplynula. V tomto druhom prípade môže súd určiť lehotu, v ktorej sa riadny opravný prostriedok musí podať.

2. V prípade rozsudku vydaného na Cypre, v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

Oddiel 4: Spoločné ustanovenia

Článok 52

Za žiadnych okolností sa rozsudok vydaný v členskom štáte nesmie v dožiadanom členskom štáte skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 53

Súd pôvodu na žiadosť zainteresovaného účastníka vydá osvedčenie na tlačive v prílohe I.

Článok 54

1. Ak rozsudok obsahuje opatrenie alebo príkaz, ktoré nie sú známe v právnom poriadku dožiadaného členského štátu, toto opatrenie alebo tento príkaz sa v čo najväčšej miere prispôsobia opatreniu alebo príkazu, ktoré právny poriadok tohto členského štátu pozná a ktoré sú spojené s rovnocennými účinkami a sledujú podobné ciele a záujmy.

Takéto prispôsobenie nesmie viesť k účinkom, ktoré by išli nad rámec účinkov ustanovených v právnom poriadku členského štátu pôvodu.

2. Ktorýkoľvek účastník môže na súde napadnúť prispôsobenie opatrenia alebo príkazu.

3. V prípade potreby sa od účastníka, ktorý sa dovoláva rozsudku alebo žiada o jeho výkon, môže žiadať preklad alebo prepis rozsudku.

Článok 55

Rozsudok vydaný v niektorom členskom štáte, ktorým sa ukladá pokuta, je vykonateľný v dožiadanom členskom štáte len vtedy, ak jej výšku určil s konečnou platnosťou súd pôvodu.

Článok 56

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, len z dôvodu, že je cudzím štátnym občanom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v dožiadanom členskom štáte.

Článok 57

1. Ak sa podľa tohto nariadenia vyžaduje preklad alebo prepis, takýto prepis alebo preklad sa vyhotoví v úradnom jazyku príslušného členského štátu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, v jednom z úradných jazykov súdneho konania, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, v mieste, v ktorom sa dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, alebo v ktorom sa podáva návrh.

2. Na účely tlačív uvedených v článkoch 53 a 60 sa preklad alebo prepis môže vyhotoviť aj do ktoréhokoľvek iného úradného jazyka alebo jazykov inštitúcií Únie, ktoré príslušný členský štát označil za prijateľné.

3. Preklad podľa tohto nariadenia vypracuje osoba oprávnená na vykonávanie prekladov v niektorom z členských štátov.

Kapitola IV: Verejné listiny a súdne zmiery

Článok 58

1. Verejná listina, ktorá je vykonateľná v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v iných členských štátoch bez toho, aby sa vyžadovalo vyhlásenie vykonateľnosti. Výkon verejnej listiny možno zamietnuť, len ak je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) dožiadaného členského štátu.

Ustanovenia kapitoly III oddielu 2, oddielu 3 pododdielu 2 a oddielu 4 sa uplatnia na verejné listiny primerane.

2. Verejná listina musí spĺňať požiadavky na preukázanie jej pravosti v členskom štáte pôvodu.

Článok 59

Súdny zmier, ktorý je vykonateľný v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v inom členskom štáte za rovnakých podmienok ako verejné listiny.

Článok 60

Príslušný orgán alebo súd členského štátu pôvodu vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka na tlačive v prílohe II osvedčenie obsahujúce zhrnutie vykonateľnej povinnosti zaznamenanej vo verejnej listine alebo dohody medzi zúčastnenými stranami obsiahnutej v súdnom zmieri.

Kapitola V: Všeobecné ustanovenia

Článok 61

V kontexte tohto nariadenia sa na písomnosti vydané v členskom štáte nevyžaduje vyššie overenie ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 62

1. Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

2. Ak účastník nemá bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, potom na určenie, či má účastník bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.

Článok 63

1. Na účely tohto nariadenia má obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb bydlisko v mieste, kde má:

a) registrované sídlo;
b) ústredie alebo
c) hlavné miesto podnikateľskej činnosti.

2. Na účely Cypru, Írska a Spojeného kráľovstva sa pod "sídlom" rozumie "registered office", alebo pri jeho absencii "place of incorporation" (miesto registrácie), alebo pri jeho absencii miesto, podľa ktorého právneho poriadku došlo k "formation" (založeniu).

3. Na určenie, či má poručnícky fond ("trust") bydlisko v členskom štáte, na ktorého súd bola vo veci podaná žaloba, súd uplatní normy medzinárodného práva súkromného svojho štátu.

Článok 64

Bez vplyvu na priaznivejšie ustanovenia vnútroštátnych právnych noriem osoby s bydliskom v členskom štáte, proti ktorým konajú trestné súdy iného členského štátu, ktorého nie sú štátnymi občanmi, pre neúmyselný trestný čin môžu obhajovať osoby, ktoré sú na to kvalifikované, aj v ich neprítomnosti. Súd, ktorý vo veci koná, však môže nariadiť osobnú účasť obžalovaného; ak sa nedostaví, rozsudok vydaný vo veci občianskoprávneho nároku bez toho, aby táto osoba mala príležitosť zabezpečiť si obhajobu, sa nemusí uznať ani vykonať v ostatných členských štátoch.

Článok 65

1. Právomoc určenú v článku 8 ods. 2 a článku 13 v konaniach o žalobách týkajúcich sa záruky alebo ručenia alebo v inom konaní týkajúcom sa tretej osoby možno uplatniť v členských štátoch uvedených v zozname, ktorý vyhotovila Komisia podľa článku 76 ods. 1 písm. b) a článku 76 ods. 2, len pokiaľ to pripúšťa ich vnútroštátny právny poriadok. Osobu s bydliskom v inom členskom štáte možno vyzvať, aby vstúpila do konania pred súdmi týchto členských štátov podľa pravidiel týkajúcich sa oznámení o pribratí tretej osoby do konania uvedených v tomto zozname.

2. Rozsudky vydané v členskom štáte na základe článku 8 bodu 2 alebo článku 13 sa uznajú a vykonávajú v súlade s kapitolou III v ktoromkoľvek inom členskom štáte. Akékoľvek účinky, ktoré môžu mať rozsudky vydané v členských štátoch zahrnutých v zozname uvedenom v odseku 1 podľa ich právneho poriadku na základe odseku 1 na tretie osoby, sa uznajú vo všetkých členských štátoch.

3. Členské štáty zahrnuté v zozname uvedenom v odseku 1 poskytnú v rámci Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci zriadenej rozhodnutím Rady 2001/470/ES (ďalej len "Európska justičná sieť") informácie o tom, ako možno podľa ich vnútroštátneho právneho poriadku stanoviť účinky rozsudkov uvedené v druhej vete odseku 2.

Kapitola VI: Prechodné ustanovenia

Článok 66

1. Toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015.

2. Bez ohľadu na článok 80 sa nariadenie (ES) č. 44/2001 naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v konaniach začatých, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery, ktoré sa schválili alebo uzavreli pred 10. januárom 2015, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia.

Kapitola VII: Vzťah k iným právnym nástrojom

Článok 67

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení upravujúcich právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v

špecifických veciach, ktoré sú obsiahnuté v právnych nástrojoch Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisoch harmonizovaných v súlade s týmito právnymi nástrojmi.

Článok 68

1. Toto nariadenie nahrádza medzi členskými štátmi Bruselský dohovor z roku 1968, s výnimkou území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 355 ZFEÚ.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Bruselského dohovoru z roku 1968 medzi členskými štátmi, akýkoľvek odkaz na tento dohovor treba chápať ako odkaz na toto nariadenie.

Článok 69

S výnimkou článku 70 a článku 71 nahrádza toto nariadenie medzi členskými štátmi dohovory upravujúce tie isté veci, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie. Nahrádzajú sa najmä dohovory zahrnuté v zozname, ktorý vyhotovila Komisia podľa článku 76 ods. 1 písm. c) a článku 76 ods. 2.

Článok 70

1. Dohovory uvedené v článku 69 zostávajú naďalej v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa toto nariadenie neuplatňuje.

2. Zostávajú v platnosti ohľadne rozsudkov vydaných, verejných listín vyhotovených alebo zaregistrovaných a súdnych zmierov schválených alebo uzavretých pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001.

Článok 71

1. Toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých sú členské štáty zmluvnými stranami a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.

2. Na účely jednotného výkladu sa odsek 1 bude uplatňovať takto:

a) toto nariadenie nebráni súdu členského štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru týkajúceho sa špecifickej veci, aby si založil právomoc podľa tohto dohovoru, aj keď žalovaný má bydlisko v inom členskom štáte, ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru. Súd konajúci o žalobe však musí vždy uplatniť článok 28 tohto nariadenia;

b) rozsudok vydaný súdom členského štátu na základe právomoci založenej podľa dohovoru v špecifickej veci sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte podľa tohto nariadenia.

Ak dohovor v špecifickej veci, ktorého zmluvnými stranami sú členský štát pôvodu, ako aj dožiadaný členský štát, upravuje podmienky uznania a výkonu rozsudkov, uplatnia sa tieto podmienky. Vždy sa však môžu uplatniť ustanovenia tohto nariadenia o uznaní a výkone rozsudkov.

Článok 72

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 zaviazali podľa článku 59 Bruselského dohovoru z roku 1968 neuznať rozsudky vydané najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru proti žalovaným s bydliskom alebo obvyklým pobytom v treťom štáte, ak v prípadoch uvedených v článku 4 dohovoru sa právomoc na vydanie rozsudku mohla založiť len na kritériu právomoci uvedenom v druhom odseku článku 3 dohovoru.

Článok 73

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Lugánskeho dohovoru z roku 2007.

2. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Newyorského dohovoru z roku 1958.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie dvojstranných dohovorov a dohôd medzi tretím štátom a členským štátom, ktoré sa uzavreli pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 44/2001 a ktoré sa týkajú vecí upravených v tomto nariadení.

Kapitola VIII: Záverečné ustanovenia

Článok 74

Členské štáty poskytnú v rámci Európskej justičnej siete a na účely sprístupnenia informácií verejnosti, opis vnútroštátnych noriem a postupov, ktorými sa spravuje výkon rozhodnutí, ako aj informáciu o orgánoch príslušných na výkon rozhodnutí, a ďalej informácie o prípadných obmedzeniach výkonu, najmä o normách na ochranu povinného a o premlčacích alebo prekluzívnych lehotách.

Členské štáty tieto informácie pravidelne aktualizujú.

Článok 75

Do 10. januára 2014 členské štáty oznámia Komisii:

a) súdy, na ktoré sa má podať návrh na zamietnutie výkonu podľa článku 47 ods. 1;

b) súdy, na ktoré sa má podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu vo veci návrhu na zamietnutie výkonu podľa článku 49 ods. 2;

c) súdy, na ktoré sa má podať akýkoľvek ďalší opravný prostriedok podľa článku 50 a

d) jazyky prijateľné pre preklady tlačív podľa ustanovení článku 57 ods. 2.

Komisia zverejní tieto informácie ľubovoľnými vhodnými spôsobmi, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete.

Článok 76

1. Členské štáty oznámia Komisii:

a) kritériá právomoci uvedené v článku 5 ods. 2 a článku 6 ods. 2;

b) pravidlá týkajúce sa oznámení o pribratí tretej osoby do konania uvedené v článku 65 a

c) dohovory uvedené v článku 69.

2. Komisia na základe oznámení členských štátov uvedených v odseku 1 vyhotoví zodpovedajúce zoznamy.

3. Členské štáty oznámia Komisii akékoľvek následné zmeny a doplnenia, ktoré je potrebné vykonať v týchto zoznamoch. Komisia zodpovedajúcim spôsobom zoznamy zmení a doplní.

4. Komisia uverejní zoznamy a ich akékoľvek následné zmeny a doplnenie v Úradnom vestníku Európskej únie.

5. Komisia uverejní všetky informácie oznámené podľa odsekov 1 a 3 akýmikoľvek vhodnými prostriedkami, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete.

Článok 77

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 78 prijať delegované akty týkajúce sa zmien a doplnení príloh I a II.

Článok 78

1. Právomoc prijímať delegované akty sa Komisii udeľuje za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 77 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od 9. januára 2013.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 77 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci v ňom uvedenej. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

5. Delegovaný právny akt prijatý podľa článku 77 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu

nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 79

Komisia do 11. januára 2022 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Táto správa obsahuje posúdenie prípadnej potreby ďalšieho rozšírenia pôsobnosti kritérií právomoci na žalovaných, ktorí nemajú bydlisko v členskom štáte, a to so zreteľom na uplatňovanie tohto nariadenia a možný medzinárodný vývoj. V prípade potreby sa k uvedenej správe pripojí návrh na zmeny a doplnenia tohto nariadenia.

Článok 80

Týmto nariadením sa zrušuje nariadenie (ES) č. 44/2001. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 81

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 10. januára 2015 s výnimkou článkov 75 a 76, ktoré sa uplatňujú od 10. januára 2014.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.
V Štrasburgu 12. decembra 2012.

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 z 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 5 druhú zarážku,

so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti pravidiel uplatniteľných v členských štátoch týkajúcich sa kolíznych noriem a sporov o právomoc.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí justičných orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie tejto zásady.

(4) Rada 30. novembra 2000 prijala spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach . Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie rozsudkov.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre zmluvné záväzky (Rím I).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje, aby kolízne normy platné v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná, v záujme predvídateľnosti výsledku sporov, istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľného pohybu rozsudkov.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach ("Brusel I") a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) .

(8) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagrené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi sa mal by sa vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

(9) Záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných nástrojov by sa mali vzťahovať aj na nákladné listy v rozsahu, v ktorom záväzky z nákladných listov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy.

(10) Na záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy sa vzťahuje článok 12 nariadenia (ES) č. 864/2007. Takéto záväzky by mali byť preto vyňaté z pôsobnosti tohto nariadenia.

(11) Sloboda strán zvoliť si rozhodné právo by mala byť jedným zo základných prvkov systému kolíznych noriem v oblasti zmluvných záväzkov.

(12) Dohoda medzi stranami o výlučnej právomoci jedného alebo viacerých súdnych orgánov členského štátu na rozhodnutie sporov vyplývajúcich zo zmluvy by mala byť jedným z faktorov, ktoré treba zohľadniť pri rozhodovaní, či voľba práva bola jasne preukázaná.

(13) Toto nariadenie stranám nebráni v zahrnutí odkazu na právny poriadok neštátnej povahy alebo na medzinárodný dohovor do ich zmluvy.

(14) Ak Spoločenstvo prijme v riadnom právnom nástroji normy zmluvného hmotného práva vrátane štandardných ustanovení a podmienok, v takomto nástroji sa môže ustanoviť, že strany si môžu zvoliť uplatňovanie týchto noriem.

(15) Ak sa vykoná voľba práva a všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou sa nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba práva by nemala mať vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou. Toto pravidlo by sa malo uplatniť, či už voľbu práva sprevádzala voľba súdneho orgánu alebo nie. Hoci nebolo úmyslom podstatne zmeniť obsah v porovnaní s článkom 3 ods. 3 Dohovoru z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky ("Rímsky dohovor"), znenie tohto nariadenia by malo byť v čo najväčšej možnej miere prispôsobené článku 14 nariadenia (ES) č. 864/2007.

(16) S cieľom prispievať k všeobecnému cieľu tohto nariadenia, ktorým je právna istota v európskom justičnom priestore, kolízne normy by mali mať vysoký stupeň predvídateľnosti. Súdy by však mali mať určitú diskrečnú právomoc, aby mohli určiť právny poriadok, ktorý má najužšiu väzbu s vecou.

(17) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, pojmy "poskytovanie služieb" a "predaj tovaru" by sa mali vykladať rovnako, ako pri uplatňovaní článku 5 nariadenia (ES) č. 44/2001, ak sa na predaj tovaru a poskytovanie služieb vzťahuje uvedené nariadenie. Hoci zmluva o franšíze a zmluva o distribúcii sú zmluvami o službách, uplatňujú sa na ne osobitné pravidlá.

(18) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, obchodovanie by sa malo vykonávať v rámci multilaterálnych systémov, ako sú regulované trhy a multilaterálne obchodné systémy uvedené v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, bez ohľadu na to, či spočívajú na ústrednej zmluvnej strane.

(19) Ak nedošlo k voľbe práva, rozhodné právo by sa malo určiť v súlade s pravidlom vymedzeným pre konkrétny typ

zmluvy. Ak zmluvu nemožno zaradiť do jedného z vymedzených typov alebo ak sú jej prvky pokryté viac ako jedným z vymedzených typov, mala by sa spravovať právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu. V prípade, že zmluva pozostáva zo súboru práv a povinností, ktoré možno zaradiť do viac ako jedného z vymedzených typov zmlúv, plnenie charakteristické pre zmluvu by sa malo určiť so zreteľom na ťažisko jej činnosti.

(20) Ak má zmluva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, ako je uvedená v článku 4 ods. 1 alebo 2, "úniková klauzula" by mala ustanoviť, že by sa mal uplatniť právny poriadok tejto inej krajiny. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(21) V prípade absencie voľby, ak rozhodné právo nemožno určiť buď na základe skutočnosti, že zmluvu nemožno zaradiť do jedného z vymedzených typov, alebo na základe právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu, na zmluvu by sa mal vzťahovať právny poriadok krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(22) Pokiaľ ide o výklad zmlúv o preprave tovaru, nezamýšľa sa žiadna zmena obsahu v súvislosti s článkom 4 ods. 4 treťou vetou Rímskeho dohovoru. Na základe toho by sa zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ktorých hlavným predmetom je preprava tovaru, mali považovať za zmluvy o preprave tovaru. Na účely tohto nariadenia by mal pojem "odosielateľ" označovať každú osobu, ktorá s prepravcom uzatvorí zmluvu o preprave, a pojem "prepravca" by mal označovať zmluvnú stranu, ktorá sa zaviaže prepraviť tovar bez ohľadu na to, či prepravu vykoná sama.

(23) Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.

(24) Pokiaľ ide osobitne o spotrebiteľské zmluvy, kolízna norma by mala umožniť znížiť náklady konania, ktorých predmet má spravidla nízku hodnotu, a brať do úvahy vývoj metód obchodovania na diaľku. Súlad s nariadením (ES) č. 44/2001 vyžaduje jednak, aby sa použil pojem "smerovaná činnosť" ako podmienka na uplatnenie normy ochrany spotrebiteľa a aby sa tento pojem vykladal rovnako v nariadení (ES) č. 44/2001 a v tomto nariadení, keďže v spoločnom vyhlásení Rady a Komisie týkajúcom sa článku 15 nariadenia (ES) č. 44/2001/ES sa upresňuje, že na to, aby sa mohol uplatniť článok 15 ods. 1 písm. c) "nestačí, aby spoločnosť smerovala svoje činnosti do členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, alebo do viacerých členských štátov, medzi ktorými je tento členský štát. Je takisto potrebné, aby táto zmluva spadala do rozsahu týchto činností." V tomto vyhlásení sa takisto pripomína, že "len skutočnosť, že internetová stránka je dostupná, nie je dostatočná na uplatnenie článku 15. Na jeho uplatnenie sa vyžaduje, aby stránka navyše podnecovala na uzatváranie zmlúv na diaľku a aby k uzatvoreniu takejto zmluvy na diaľku skutočne aj došlo. V tomto smere skutočnosť, v akom jazyku je táto stránka, alebo v akej peňažnej mene uvádza údaje, nie je relevantná."

(25) Spotrebiteľov by mali chrániť také pravidlá krajiny ich obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou za predpokladu, že spotrebiteľská zmluva bola uzavretá v tejto krajine, kde podnikateľ vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. Mala by sa zaručiť rovnaká ochrana, ak podnikateľ nevykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, ale zároveň akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do tejto krajiny alebo do niekoľkých krajín vrátane tejto krajiny a zmluva je uzavretá ako výsledok tejto činnosti.

(26) Na účely tohto nariadenia by finančné služby, napríklad investičné služby a činnosti a vedľajšie služby, ktoré pre spotrebiteľa poskytuje podnikateľ a ktoré sú uvedené v oddieloch A a B prílohy I k smernici 2004/39/ES a zmluvy o predaji podielov v podnikoch kolektívneho investovania bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje smernica Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP), mali podliehať článku 6 tohto nariadenia. V dôsledku toho, ak sa uvádzajú odkazy na podmienky upravujúce emisie či verejné ponuky prevoditeľných cenných papierov alebo na upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania, tento odkaz by mal obsahovať všetky hľadiská, ktoré zaväzujú emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, ale nemal by obsahovať hľadiská zahŕňajúce poskytovanie finančných služieb.

(27) Zo všeobecnej kolíznej normy pre spotrebiteľské zmluvy by sa mali ustanoviť rôzne výnimky. Podľa jednej takejto výnimky by sa všeobecná norma nemala uplatňovať na zmluvy, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo nájom nehnuteľnosti, okrem zmlúv, ktorých predmetom sú práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/47/ES z 26. októbra 1994, týkajúcej sa ochrany kupujúcich v súvislosti s niektorými prvkami zmlúv o kúpe práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností .

(28) Je dôležité zabezpečiť, aby sa na práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, nevzťahovalo všeobecné pravidlo, ktoré sa vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy, keďže by to mohlo viesť k uplatňovaniu rôznych právnych poriadkov na každý vydaný nástroj, čo by zmenilo ich charakter a bránilo vo voľnom obchodovaní a ponúkaní. Podobne vždy, keď sa vydajú alebo ponúkajú takéto nástroje, na zmluvný vzťah vytvorený medzi emitentom alebo ponúkajúcim a spotrebiteľom by sa nemalo nevyhnutne vzťahovať povinné uplatňovanie právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, keďže je potrebné zabezpečiť jednotné podmienky emisie alebo ponuky. Rovnaké odôvodnenie by sa malo uplatňovať na multilaterálne systémy podľa článku 4 ods. 1 písm. h), v súvislosti s ktorými by sa malo zabezpečiť, aby právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa nekolidoval s pravidlami uplatniteľnými na zmluvy uzavreté v rámci týchto systémov alebo s prevádzkovateľom týchto systémov.

(29) Na účely tohto nariadenia by odkazy na práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktoré upravujú emisie, verejné ponuky alebo verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a odkazy na upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania mali obsahovať podmienky upravujúce okrem iného prideľovanie cenných papierov alebo podielov, práva v prípade nadmerného upísania, práva stiahnuť ponuku a podobné záležitosti v súvislosti s ponukou, ako aj záležitosti uvedené v článkoch 10, 11, 12 a 13, čím sa zabezpečí, že všetky relevantné zmluvné aspekty ponuky, ktorá zaväzuje emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, sa riadia jediným právnym poriadkom.

(30) Na účely tohto nariadenia finančné nástroje a prevoditeľné cenné papiere znamenajú nástroje uvedené v článku 4 smernice 2004/39/ES.

(31) Toto nariadenie žiadnym spôsobom neobmedzuje fungovanie formálneho usporiadania, ktoré je stanovené ako systém podľa článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov .

(32) Vďaka osobitnej povahe prepravných a poistných zmlúv by mali osobitné ustanovenia zabezpečiť náležitú úroveň ochrany cestujúcich a držiteľov poistky. Článok 6 by sa preto nemal uplatňovať v súvislosti s týmito osobitnými zmluvami.

(33) Ak sa poistná zmluva nevzťahujúca sa na veľké riziko vzťahuje na viac ako jedno riziko, pričom aspoň jedno z rizík sa nachádza v členskom štáte a aspoň jedno z rizík sa nachá-

dza v tretej krajine, osobitné pravidlá pre poistné zmluvy, uvedené v tomto nariadení, by sa mali uplatniť iba na riziko alebo riziká nachádzajúce sa v príslušnom členskom štáte alebo v príslušných členských štátoch.

(34) Pravidlo o individuálnych pracovných zmluvách by nemalo obmedziť uplatňovanie imperatívnych noriem krajiny, do ktorej je pracovník vyslaný, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb .

(35) Zamestnanci by nemali byť zbavení ochrany poskytnutej ustanoveniami, od ktorých sa nedá odchýliť dohodou, alebo od ktorých sa dá odchýliť len v ich prospech.

(36) Pokiaľ ide o individuálne pracovné zmluvy, výkon práce v inej krajine by sa mal považovať za dočasný, ak sa očakáva, že zamestnanec znovu nastúpi do práce v krajine pôvodu po skončení svojej úlohy v zahraničí. Uzavretie novej pracovnej zmluvy s pôvodným zamestnávateľom alebo zamestnávateľom, ktorý patrí do rovnakej skupiny spoločností ako pôvodný zamestnávateľ, by nemalo vylučovať, aby sa o zamestnancovi predpokladalo, že vykonáva svoju prácu v inej krajine dočasne.

(37) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Pojem "imperatívne normy" by mal byť odlišný od výrazu "ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou", a mal by sa chápať užšie.

(38) Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky, pojem "vzťah" by mal objasniť, že článok 14 ods. 1 sa tiež uplatňuje na aspekty vlastníctva pri postúpení medzi postupcom a postupníkom v právnych poriadkoch, kde sa takéto aspekty riešia oddelene od aspektov podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú záväzky. Pojem "vzťah" by sa však nemal chápať tak, že sa týka akéhokoľvek vzťahu, ktorý môže existovať medzi postupcom a postupníkom. Najmä by nemal zahŕňať prejudiciálne otázky, pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky alebo zmluvnú subrogáciu. Tento pojem by sa mal obmedzovať len na aspekty, ktoré sú priamo relevantné pre predmetné postúpenie pohľadávky.

(39) Z dôvodu právnej istoty by sa mala stanoviť jasná definícia obvyklého pobytu, najmä pre obchodné spoločnosti a iné subjekty s právnou subjektivitou alebo bez nej. Na rozdiel od článku 60 ods. 1 nariadenia (ES) č. 44/2001, ktorý poskytuje tri kritériá, kolízna norma by sa mala obmedziť na jediné kritérium. V opačnom prípade by strany neboli schopné určiť právo rozhodné pre ich situáciu.

(40) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie by však nemalo vylučovať, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa zmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré ustanovujú opatrenia zamerané na prispievanie k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, pokiaľ sa nemôžu uplatniť v spojení s právom určeným týmto nariadením. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného týmto nariadením by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napríklad v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) .

(41) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prístupnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(42) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a výnimočných prípadoch rokovať a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach a ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky.

(43) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a keďže z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(44) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko vyjadrilo záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(45) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a bez toho, aby bol dotknutý jeho článok 4, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(46) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu, prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch v občianskych a obchodných veciach.

Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

a) osobný stav a právna spôsobilosť fyzických osôb bez toho, aby bol dotknutý článok 13;

b) záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky vrátane vyživovacej povinnosti;

c) záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo z majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;

d) záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;

e) rozhodcovské zmluvy a dohody o voľbe súdu;

f) otázky upravené právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej a osobná zodpovednosť osôb konajúcich za spoločnosť a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo subjektu;

g) otázka, či zástupca môže zaväzovať zastúpeného alebo orgán môže zaväzovať spoločnosť alebo iný subjekt s právnou subjektivitou alebo bez nej voči tretím osobám;

h) zriadenie poručníckych fondov a vzťahy medzi ich zakladateľmi, správcami a oprávnenými z poručníckeho fondu;

i) záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy;

j) poistné zmluvy vyplývajúce z operácií vykonávaných inými organizáciami ako podnikmi uvedenými v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení, ktorých cieľom je poskytovať plnenia zamestnaným osobám alebo samostatne

zárobkovo činným osobám patriacich k podniku alebo skupine podnikov alebo k povolaniu alebo skupine povolaní v prípade úmrtia alebo dožitia alebo prerušenia alebo skrátenia činnosti alebo choroby súvisiacej s prácou alebo úrazu na pracovisku.

3. Toto nariadenie sa neuplatňuje na dôkazy a konanie, bez toho, aby bol dotknutý článok 18.

4. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty, na ktoré sa toto nariadenie uplatňuje. V článku 3 ods. 4 a v článku 7 však tento pojem znamená všetky členské štáty.

Článok 2

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok určený podľa tohto nariadenia sa uplatní bez ohľadu na to, či je, alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II: Jednotné pravidlá

Článok 3

Voľba rozhodného práva

1. Zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

2. Zmluvné strany sa môžu kedykoľvek dohodnúť, že sa zmluva spravuje iným právnym poriadkom ako právnym poriadkom, ktorým sa na základe predchádzajúcej voľby uskutočnenej podľa tohto článku alebo iných ustanovení tohto nariadenia spravovala dovtedy. Žiadna zmena a doplnenie zvoleného rozhodného práva po uzatvorení zmluvy nemá vplyv na jej formálnu platnosť podľa článku 11, ani nemá nepriaznivý vplyv na práva tretích osôb.

3. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.

4. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v jednom alebo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré sú prípadne vykonané v práve členského štátu konajúceho súdu a od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.

5. Existencia a platnosť dohody zmluvných strán o voľbe rozhodného práva sa posudzuje podľa ustanovení článkov 10, 11 a 13.

Článok 4

Rozhodné právo pri absencii voľby

1. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto:

a) zmluva o predaji tovaru sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu;

b) zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb;

c) zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa nehnuteľnosť nachádza;

d) bez ohľadu na písmeno c) nájom nehnuteľnosti uzavretý na dočasné súkromné použitie na obdobie maximálne šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu prenajímateľa za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a má svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine;

e) zmluva o franšíze sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu franšízanta;

f) zmluva o distribúcii sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu distribútora;

g) zmluva o predaji tovaru dražbou sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa koná dražba, ak také miesto možno určiť;

h) zmluva uzavretá v rámci multilaterálneho systému, ktorý spája, alebo umožňuje spájanie záujmov viacerých tretích strán nakupovať a predávať finančné nástroje v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 smernice 2004/39/ES v súlade s nediskrečnými pravidlami a ktorý sa spravuje jediným právnym poriadkom, sa spravuje týmto právnym poriadkom.

2. Ak sa na zmluvu nevzťahuje odsek 1 alebo ak sú prvky zmluvy pokryté viac ako jedným z písmen a) až h) odseku 1, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu zmluvnej strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu.

3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

4. Ak podľa odsekov 1 alebo 2 nie je možné určiť rozhodné právo, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu.

Článok 5

Zmluvy o preprave

1. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu o preprave tovaru v súlade s článkom 3, rozhodným právom pre takéto zmluvy je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu za predpokladu, že miesto prijatia alebo miesto určenia tovaru alebo obvyklý pobyt odosielateľa sú tiež v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny, kde sa nachádza miesto určenia, ako sa dohodli zmluvné strany.

2. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva stranami pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s druhým pododsekom, rozhodným právom je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu cestujúceho za predpokladu, že buď miesto začatia, alebo miesto skončenia prepravy je v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu.

Strany si môžu ako rozhodné právo pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s článkom 3 zvoliť len právny poriadok krajiny:

a) obvyklého pobytu cestujúceho alebo

b) obvyklého pobytu prepravcu, alebo

c) miesta ústredia riadenia prepravcu, alebo

d) miesta začatia prepravy, alebo

e) miesta skončenia prepravy.

3. Ak je zo všetkých okolností prípadu zrejmé, že zmluva má v prípade absencie voľby práva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekoch 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 6

Spotrebiteľské zmluvy

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "spotrebiteľ"), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "podnikateľ"), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo

b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny

a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

2. Bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

3. Ak nie sú splnené požiadavky uvedené v odseku 1 písm. a) alebo b), určí sa rozhodné právo pre zmluvu medzi spotrebiteľom a podnikateľom podľa článkov 3 a 4.

4. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú na:

a) zmluvu o poskytovaní služieb, ak sa služby majú poskytnúť spotrebiteľovi výlučne v krajine, ktorá nie je krajinou jeho obvyklého pobytu;

b) zmluvu o preprave, okrem zmluvy, ktorej predmetom je poskytovanie balíku cestovných služieb v zmysle smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb ;

c) zmluvu, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, okrem zmluvy, ktorej predmetom je právo na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti v zmysle smernice 94/47/ES;

d) práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, a práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktorými sa spravujú emisie alebo verejné ponuky či verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania, pokiaľ tieto činnosti neznamenajú poskytovanie finančnej služby;

e) zmluva uzavretá v rámci takého druhu systému, na ktorý sa vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. h).

Článok 7

Poistné zmluvy

1. Tento článok sa uplatňuje na zmluvy uvedené v odseku 2 bez ohľadu na to, či kryté riziko sa nachádza v členskom štáte, a na všetky ostatné poistné zmluvy vzťahujúce sa na riziká, ktoré sa nachádzajú na území členských štátov. Neuplatňuje sa na zmluvy o zaistení.

2. Poistná zmluva vzťahujúca sa na veľké riziko vymedzené v článku 5 písm. d) prvej smernice Rady 73/239/EHS z 24. júla 1973 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo, poistná zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poistiteľa. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

3. V prípade poistnej zmluvy inej ako je zmluva, na ktorú sa vzťahuje odsek 2, v súlade s článkom 3 môžu zmluvné strany zvoliť iba tieto právne poriadky:

a) právny poriadok ktorejkoľvek krajiny, kde sa nachádza riziko v čase uzavretia zmluvy;

b) právny poriadok krajiny obvyklého pobytu poistníka;

c) v prípade životného poistenia právny poriadok členského štátu, v ktorom je poistník štátnym príslušníkom;

d) v prípade poistných zmlúv vzťahujúcich sa na riziká obmedzené na udalosti vyskytujúce sa v inom členskom štáte ako v členskom štáte, kde sa nachádza riziko, právny poriadok daného členského štátu;

e) ak poistník podľa zmluvy, na ktorú sa vzťahuje tento odsek, vykonáva obchodnú alebo priemyselnú činnosť alebo slobodné povolanie a poistná zmluva pokrýva dve alebo viac rizík, ktoré sa týkajú tejto činnosti a nachádzajú sa v rozličných členských štátoch, právny poriadok ktoréhokoľvek z príslušných členských štátov alebo právny poriadok krajiny, v ktorej má poistník obvyklý pobyt.

Ak v prípadoch ustanovených v písmenách a), b) alebo e) poskytnú členské štáty uvedené v týchto odsekoch väčšiu slobodu výberu rozhodného práva pre poistnú zmluvu, môžu zmluvné strany uvedenú slobodu využiť.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo v súlade s týmto odsekom, zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa riziko nachádza v období uzavretia zmluvy.

4. Na poistné zmluvy upravujúce riziká, pre ktoré členský štát stanoví povinnosť uzavrieť poistenie, sa vzťahujú tieto ďalšie pravidlá:

a) povinnosť uzavrieť poistenie nie je splnená poistnou zmluvou, ktorá nie je v súlade s osobitnými ustanoveniami týkajúcimi sa tohto poistenia platnými v členskom štáte, ktorý stanovuje túto povinnosť. Ak si právo členského štátu, v ktorom sa nachádza riziko, a právo členského štátu stanovujúce povinnosť uzavrieť poistenie navzájom odporujú, má prednosť posledné uvedené;

b) odchylne od odsekov 2 a 3 môže členský štát ustanoviť, že poistná zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, ktorý stanovuje povinnosť uzavrieť poistenie.

5. Na účely uplatňovania odseku 3 tretieho pododseku a odseku 4, ak zmluva zahŕňa riziká nachádzajúce sa vo viac ako jednom členskom štáte, zmluva sa považuje za viacero zmlúv, z ktorých každá sa týka len jedného členského štátu.

6. Na účely tohto článku sa krajina, v ktorej sa nachádza riziko, určuje podľa článku 2 písm. d) druhej smernice Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby a v prípade životného poistenia je krajinou, v ktorej sa nachádza riziko krajina záväzku v zmysle článku 1 ods. 1 písm. g) smernice 2002/83/ES.

Článok 8

Individuálne pracovné zmluvy

1. Individuálna pracovná zmluva sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3. Takáto voľba práva však nesmie zbaviť zamestnanca ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo podľa odsekov 2, 3 a 4 tohto článku rozhodným.

2. Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo pre individuálnu pracovnú zmluvu, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej zamestnanec obvykle vykonáva prácu na základe zmluvy, alebo ak tomu tak nie je, právnym poriadkom krajiny, z ktorej takúto prácu vykonáva. Za zmenu krajiny obvyklého miesta výkonu práce sa nepovažuje, ak zamestnanec dočasne pracuje v inej krajine.

3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 2, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny miesta podnikania, prostredníctvom ktorého bol zamestnanec zamestnaný.

4. Ak z celkovej situácie vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekov 2 alebo 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 9

Imperatívne normy

1. Imperatívne normy sú normy, ktorých dodržiavanie pokladá krajina za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, sociálne alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre zmluvu podľa tohto nariadenia.

2. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie imperatívnych noriem právneho poriadku štátu konajúceho súdu.

3. Môžu sa uplatniť imperatívne normy právneho poriadku krajiny, kde sa vykonali alebo sa musia vykonať záväzky vyplývajúce zo zmluvy, pokiaľ uvedené imperatívne normy robia plnenie zmluvy protiprávnym. Pri rozhodovaní, či sa majú

uplatniť uvedené normy, sa do úvahy vezme ich povaha a účel, ako aj dôsledky ich uplatnenia alebo neuplatnenia.

Článok 10

Vecná platnosť

1. Existencia a platnosť zmluvy alebo akéhokoľvek jej ustanovenia sa určí podľa právneho poriadku, ktorým by sa podľa tohto nariadenia spravovala zmluva alebo jej ustanovenie v prípade ich platnosti.

2. Napriek tomu strana, aby preukázala, že s uzavretím zmluvy nesúhlasila, môže sa odvolať na právny poriadok krajiny svojho obvyklého pobytu, ak z okolností vyplýva, že by nebolo odôvodnené posudzovať účinky jej správania podľa právneho poriadku uvedeného v odseku 1.

Článok 11

Formálna platnosť

1. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v tej istej krajine, je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa uzavrela.

2. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v rôznych krajinách je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku ktorejkoľvek z krajín, v ktorých sa nachádza ktorákoľvek zo strán alebo jej zástupca v čase uzavretia zmluvy, alebo právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu ktorejkoľvek zo strán v uvedenom čase.

3. Jednostranný právny úkon týkajúci sa existujúcej alebo budúcej zmluvy je formálne platný, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje alebo ktorým by sa spravovala zmluva podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa tento úkon vykonal, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej osoba, ktorá ho vykonala, mala v tom čase svoj obvyklý pobyt.

4. Odseky 1, 2 a 3 tohto článku sa neuplatňujú na zmluvy, na ktoré sa vzťahuje článok 6. Forma týchto zmlúv sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt.

5. Bez ohľadu na odseky 1 až 4, zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, podlieha, pokiaľ ide o jej formu, právnemu poriadku krajiny, v ktorej sa nachádza nehnuteľnosť, ak sa podľa tohto právneho poriadku:

a) tieto normy uplatňujú bez ohľadu na krajinu uzavretia zmluvy a bez ohľadu na právny poriadok, ktorým sa zmluva spravuje, a

b) od týchto noriem sa nemožno odchýliť dohodou.

Článok 12

Rozsah použitia rozhodného práva

1. Rozhodným právom pre zmluvu podľa tohto nariadenia sa spravuje najmä:

a) jej výklad;

b) plnenie zmluvných záväzkov;

c) v rozsahu právomoci udelenej súdu procesnými normami, dôsledky porušenia týchto záväzkov, vrátane stanovenia výšky náhrady škody, ak sa určuje na základe právnych predpisov;

d) rôzne spôsoby zániku záväzkov, preklúzia a premlčanie;

e) dôsledky neplatnosti zmluvy.

2. Vo vzťahu k spôsobu plnenia a opatreniam, ktoré treba prijať v prípade chybného plnenia, sa prihliadne na právny poriadok krajiny, v ktorej sa plnenie uskutočňuje.

Článok 13

Právna nespôsobilosť

Pri zmluve uzatvorenej osobami, ktoré sa nachádzajú v tej istej krajine, sa môže fyzická osoba, ktorá by podľa právneho poriadku tejto krajiny mala právnu spôsobilosť, dovolávať svojej právnej nespôsobilosti podľa právneho poriadku inej krajiny, len ak druhá zmluvná strana o tejto nespôsobilosti v čase uzavretia zmluvy vedela, alebo o nej nevedela z nedbanlivosti.

Článok 14

Postúpenie pohľadávky

1. Vzťah medzi postupcom a postupníkom pri postúpení pohľadávky voči inej osobe (ďalej len "dlžník") sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia spravuje zmluva medzi postupcom a postupníkom.

2. Podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje postúpená pohľadávka, sa určuje jej postupiteľnosť, vzťah medzi postupníkom a dlžníkom, podmienky, za ktorých možno uplatniť postúpenú pohľadávku voči dlžníkovi, ako aj otázka, či došlo k zbaveniu sa záväzku dlžníkom.

3. Princíp postúpenia pohľadávky v tomto článku zahŕňa priame prevody a pohľadávky, prevody pohľadávok prostredníctvom záruk a záväzky či iné právne zábezpeky pohľadávok.

Článok 15

Zákonná subrogácia

Ak má osoba (ďalej len "veriteľ") zmluvnú pohľadávku voči inej osobe (ďalej len "dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 16

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa spravuje záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi. Ostatní dlžníci sa môžu dovolávať exkulpačných dôvodov, ktoré majú voči veriteľovi, v rozsahu, ktorý umožňuje právny poriadok, ktorým sa spravujú ich záväzky voči veriteľovi.

Článok 17

Započítanie

Ak si strany nedohodli právo na započítanie, započítanie sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa právo na započítanie uplatňuje.

Článok 18

Dôkazné bremeno

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom vo veciach zmluvných záväzkov upravuje zákonné domnienky alebo určuje dôkazné bremeno.

2. Zmluvu alebo právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa ktoréhokoľvek právneho poriadku uvedeného v článku 11, podľa ktorého sú zmluva alebo právny úkon formálne platné, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz takýmto spôsobom vykonať.

Kapitola III: Ďalšie ustanovenia

Článok 19

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt spoločností alebo iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti sa považuje jej hlavné miesto podnikania.

2. Ak je zmluva uzavretá v rámci činností pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, alebo ak podľa zmluvy je plnenie zodpovednosťou takejto organizačnej zložky, za

miesto obvyklého pobytu sa považuje miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

3. Na účely určenia obvyklého pobytu je relevantným okamihom čas uzavretia zmluvy.

Článok 20

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku štátu ktorejkoľvek krajiny určenej podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jej noriem medzinárodného práva súkromného, pokiaľ neexistuje iná právna úprava podľa tohto nariadenia.

Článok 21

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom ("ordre public") štátu konajúceho súdu.

Článok 22

Štáty s viacerými právnymi systémami

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.

2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 23

Vzťah k iným právnym aktom práva Spoločenstva

S výnimkou článku 7 toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

Článok 24

Vzťah k Rímskemu dohovoru

1. Toto nariadenie v členských štátoch nahrádza Rímsky dohovor s výnimkou území členských štátov, ktoré spadajú pod územnú pôsobnosť uvedeného dohovoru a na ktoré sa podľa článku 299 zmluvy nevzťahuje toto nariadenie.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Rímskeho dohovoru, každý odkaz na dohovor sa považuje za odkaz na toto nariadenie.

Článok 25

Vzťah k iným existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Článok 26

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do 17. júna 2009 informujú Komisiu o dohovoroch uvedených v článku 25 ods. 1. Po tomto dátume členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

2. Komisia do šiestich mesiacov od doručenia oznámení uvedených v odseku 1 uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie:

a) zoznam dohovorov uvedených v odseku 1,

b) vypovedania uvedené v odseku 1.

Článok 27

Doložka o preskúmaní

1. Komisia najneskôr do 17. júna 2013 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na zmenu a doplnenie tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

a) štúdiu o právnych predpisoch, ktorými sa spravujú poistné zmluvy a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa v prípade potreby majú vytvoriť, a

b) vyhodnotenie uplatňovania článku 6, najmä s ohľadom na súdržnosť práva Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľa.

2. Komisia najneskôr do 17. júna 2010 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o otázke efektívnosti postúpenia alebo subrogácie pohľadávky voči tretím stranám, ako aj prednosti postúpenej alebo subrogovanej pohľadávky pred právom inej osoby. Pokiaľ to bude potrebné, pripojí sa k správe návrh na úpravu tohto nariadenia a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa majú prijať.

Článok 28

Časové uplatňovanie

Toto nariadenie sa vzťahuje na zmluvy uzavreté od 17. decembra 2009.

Kapitola IV: Záverečné ustanovenia

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 17. decembra 2009 s výnimkou článku 26, ktorý sa uplatňuje od 17. júna 2009.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 17. júna 2008

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 61 písm. c) a 67, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy v zmysle spoločného textu schváleného Zmierovacím výborom 25. júna 2007, keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa rozhodného práva a súdnej právomoci.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania.

(4) Rada prijala 30. novembra 2000 spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach . Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre mimozmluvné záväzky (Rím II).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje v záujme predvídateľnosti výsledku sporov istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľný pohyb súdnych rozhodnutí, aby kolízne normy v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) a nástrojmi, ktoré sa zaoberajú rozhodným právom pre zmluvné záväzky.

(8) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez ohľadu na povahu súdneho orgánu, ktorý vo veci koná.

(9) Nároky vyplývajúce z acta iure imperii by mali zahŕňať nároky voči úradníkom, ktorí konajú v mene štátu, a zodpovednosť za konanie verejných orgánov vrátane zodpovednosti menovaných verejných funkcionárov. Tieto prípady by mali byť preto z pôsobnosti tohto nariadenia vylúčené.

(10) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagrené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi by sa mal vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

(11) Obsah pojmu mimozmluvný záväzok sa v jednotlivých členských štátoch líši. Na účely tohto nariadenia by sa preto mimozmluvný záväzok mal chápať ako autonómny pojem. Kolízne normy ustanovené v tomto nariadení sa vzťahujú tiež na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z objektívnej zodpovednosti.

(12) Rozhodným právom by sa mala spravovať aj otázka deliktuálnej spôsobilosti.

(13) Jednotné pravidlá uplatňované bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok určujú, môžu zabrániť nebezpečenstvu narušenia rovnosti sporových strán v Spoločenstve.

(14) Požiadavka právnej istoty a potreba nastolenia spravodlivosti v jednotlivých prípadoch sú základnými prvkami priestoru spravodlivosti. Toto nariadenie ustanovuje kolízne kritériá, ktoré sú pre dosahovanie týchto cieľov najvhodnejšie. Z tohto dôvodu toto nariadenie pri všeobecnom pravidle, ale aj pri osobitných pravidlách a v niektorých ustanoveniach obsahuje tzv. "únikovú klauzulu", ktorá umožňuje odchýliť sa od týchto pravidiel, ak je zo všetkých okolností prípadu zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou. Tento súbor pravidiel tak vytvára flexibilný rámec kolíznych noriem. Rovnako umožňuje súdu konajúcemu vo veci pristupovať k jednotlivým prípadom vhodným spôsobom.

(15) Zásada lex loci delicti commissi je východiskovým riešením pre mimozmluvné záväzky takmer vo všetkých členských štátoch, avšak jej praktické uplatnenie v prípade, že rozhodné prvky situácie majú vzťah s viacerými krajinami, je rozdielne. Tento stav je zdrojom neistoty, pokiaľ ide o rozhodné právo.

(16) Jednotné pravidlá by mali zvýšiť predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a záujmami poškodenej osoby. Väzba s krajinou, na území ktorej vznikla priama škoda (lex loci damni), vytvára spravodlivú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a poškodenej osoby a tiež zohľadňuje moderný prístup k občianskoprávnej zodpovednosti a vývoj systémov objektívnej zodpovednosti.

(17) Rozhodné právo by sa malo určiť na základe miesta, kde vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky. V dôsledku toho by teda krajinou, na území ktorej vznikla škoda, mala byť v prípade ujmy na zdraví krajina, kde došlo k tejto ujme, a v prípade škody na majetku krajina, kde sa poškodil majetok.

(18) Všeobecným pravidlom v tomto nariadení by mala byť zásada lex loci damni uvedená v článku 4 ods. 1. Článok 4 ods. 2 by sa mal považovať za výnimku z tohto všeobecného pravidla, ktoré určuje osobitný hraničný ukazovateľ pre prípad, že strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine. Článok 4 ods. 3 by sa mal chápať ako "úniková klauzula" z uplatnenia článku 4 ods. 1 a 2, ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou.

(19) Pre osobitné kategórie civilných deliktov, pre ktoré všeobecné pravidlo neumožňuje dosiahnuť rozumnú rovnováhu medzi záujmami zúčastnených subjektov, je potrebné stanoviť osobitné pravidlá.

(20) Kolízna norma v prípade zodpovednosti za výrobky by mala spĺňať ciele spravodlivého rozdelenia rizík, ktoré prináša moderná spoločnosť charakterizovaná vysokou technologickou úrovňou, úrovňou ochrany zdravia spotrebiteľov, stimulácie inovácií, zabezpečenia nenarušenej hospodárskej súťaže a uľahčenia obchodu. Z hľadiska uvedených cieľov je vyváženým riešením vytvorenie kaskádového systému kolíznych kritérií spolu s požiadavkou predvídateľnosti. V prvom rade by sa mal brať do úvahy právny poriadok krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh. Ostatné úrovne kaskádového systému sa aktivujú, ak výrobok nebol uvedený na trh v tejto krajine, bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2 a možnosť existencie zjavne užšej väzby s inou krajinou.

(21) Osobitné pravidlo v článku 6 nie je výnimkou zo všeobecného pravidla uvedeného v článku 4 ods. 1, ale skôr jeho spresnením. Vo veciach nekalej súťaže by kolízna norma mala chrániť účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov a širokú verejnosť a zaručiť riadne fungovanie trhového hospodárstva. Väzba s právnym poriadkom krajiny, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k ovplyvneniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov, vo všeobecnosti spĺňa tieto ciele.

(22) Mimozmluvné záväzky vyplývajúce z obmedzenia hospodárskej súťaže podľa článku 6 ods. 3 by mali zahŕňať porušenia právnych predpisov vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, ako aj právnych predpisov hospodárskej súťaže Spoločenstva. Rozhodným právom pre takéto mimozmluvné záväzky by mal byť právny poriadok krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinok alebo by mohlo mať účinok. Ak má účinok alebo by mohlo mať účinok na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody sa môže za určitých okolností rozhodnúť založiť svoj nárok na právnom poriadku súdu konajúceho vo veci.

(23) Na účely tohto nariadenia by pojem obmedzovania hospodárskej súťaže mal zahŕňať zákazy dohôd medzi podnikmi, rozhodnutí združení podnikov a zosúladených postupov, ktoré majú za cieľ alebo následok bránenie, obmedzovanie alebo narúšanie hospodárskej súťaže v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ako aj zákaz zneužívania dominantného postavenia v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ak sú podľa článkov 81 a 82 zmluvy alebo podľa práva členského štátu takéto dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy zakázané.

(24) Pojem "poškodenie životného prostredia" by sa mal chápať ako nepriaznivá zmena prírodného zdroja, ako je voda, zem alebo vzduch, znehodnotenie zdroja slúžiaceho inému prírodnému zdroju alebo verejnosti, ako aj narušenie variability živých organizmov.

(25) Pokiaľ ide o poškodenie životného prostredia, článok 174 zmluvy, ktorý ustanovuje, že by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany založenej na zásade starostlivosti a prevencie, nápravy ohrozenia životného prostredia predovšetkým pri zdrojoch a na zásade náhrady škody znečisťovateľom, pričom sa v plnom rozsahu uplatní zásada zvýhodnenia poškodenej osoby. Otázka, kedy si osoba požadujúca náhradu môže zvoliť rozhodné právo, by sa mala riešiť podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súd vo veci koná.

(26) Pokiaľ ide o porušenia práv duševného vlastníctva, mala by sa zachovať univerzálne uznávaná zásada lex loci protectionis. Na účely tohto nariadenia by sa pojem práva duševného vlastníctva mal vykladať v zmysle napríklad autorského práva a s ním súvisiacich práv, práva sui generis na ochranu databáz, ako aj práva priemyselného vlastníctva.

(27) Presné vymedzenie obsahu pojmu protestného pracovného opatrenia kolektívneho vyjednávania, akým je štrajk alebo výluka, sa v jednotlivých členských štátoch líši a spravuje sa vnútroštátnymi predpismi jednotlivých členských štátov. Toto nariadenie preto za všeobecné pravidlo považuje zásadu, že by sa mal uplatňovať právny poriadok krajiny, v ktorej sa uskutočnilo protestné opatrenie kolektívneho vyjednávania, aby sa chránili práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov.

(28) Osobitné pravidlo pre protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania v článku 9 nemá vplyv na podmienky týkajúce sa práva na vykonanie takejto akcie v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku a nemá vplyv na právne postavenie odborov alebo organizácií zastupujúcich záujmy zamestnancov v zmysle právneho poriadku členských štátov.

(29) Osobitné pravidlá by sa mali ustanoviť pre formy zodpovednosti za škodu spôsobenú inak ako civilným deliktom, akými sú bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť (culpa in contrahendo).

(30) Pojem "predzmluvná zodpovednosť" je na účely tohto nariadenia autonómnym pojmom a nemusí sa nevyhnutne vykladať v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku. Mal by zahŕňať porušenie povinnosti poskytnúť všetky potrebné informácie k uzavretiu zmluvy a konanie vedúce k zlyhaniu rokovaní o zmluve. Článok 12 sa vzťahuje len na mimozmluvné záväzky, ktoré priamo súvisia s rokovaniami pred uzavretím zmluvy. Toto znamená, že ak počas rokovaní o zmluve osoba utrpí ujmu na zdraví, mal by sa uplatniť článok 4 alebo iné použiteľné ustanovenia tohto nariadenia.

(31) V záujme rešpektovania zásady autonómie strán a zvýšenia právnej istoty by strany mali mať možnosť zvoliť si rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok. Táto voľba by mala byť vyjadrená alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu. Pri zisťovaní existencie dohody musí súd rešpektovať úmysel strán. Slabším stranám by sa mala poskytnúť ochrana zavedením určitých podmienok ochrany pri takejto voľbe.

(32) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Najmä uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku štátu určeného podľa tohto nariadenia, ktoré by malo za následok spôsobenie priznania nekompenzačnej exemplárnej alebo represívnej náhrady škody, možno v závislosti od okolností prípadu a právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci považovať za uplatnenie v rozpore s verejným poriadkom (ordre public) štátu konajúceho súdu.

(33) Podľa súčasných pravidiel o výške náhrady priznanej obetiam cestných dopravných nehôd pri určení výšky náhrady škody v prípadoch ujmy na zdraví, ktoré sa stali v inom štáte, než je štát obvyklého pobytu obete, súd konajúci vo veci by mal zohľadniť všetky relevantné okolnosti konkrétnej obete, a to najmä skutočnú škodu a náklady na následnú starostlivosť a zdravotnícku starostlivosť.

(34) V záujme zabezpečenia primeranej rovnováhy medzi stranami sa musia, pokiaľ je to vhodné, zohľadniť pravidlá bezpečnosti platné v krajine, v ktorej došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody, a to aj vtedy, ak sa mimozmluvný záväzok spravuje právnym poriadkom inej krajiny. Pojem "pravidlá bezpečnosti" by sa mal vykladať tak, že odkazuje na všetky pravidlá súvisiace s bezpečnosťou a správaním sa vrátane napríklad pravidiel bezpečnosti cestnej premávky v prípade dopravnej nehody.

(35) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie však nevylučuje, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa mimozmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré obsahujú opatrenia zamerané na podporu riadneho fungovaniu vnútorného trhu, ak ich nemožno uplatniť súčasne s právnym poriadkom určeným pravidlami tohto nariadenia. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného podľa tohto nariadenia by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napr. v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode)
.

(36) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prehľadnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(37) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a mimoriadnych prípadoch rokovať a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach, ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky.

(38) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a keďže z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(39) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Veľká Británia a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(40) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I: Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach v situáciách, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone verejnej moci (acta iure imperii).

2. Z pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

a) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky, vrátane vyživovacej povinnosti;

b) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;

c) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov

v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;

d) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z práva obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, osobná zodpovednosť konateľov a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo právnickej osoby a osobná zodpovednosť audítorov voči obchodnej spoločnosti alebo jej členom za vykonávanie zákonného auditu účtovných dokladov;

e) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo vzťahov medzi zriaďovateľmi, správcami alebo oprávnenými z dobrovoľne zriadeného poručníckeho fondu (trust);

f) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z jadrovej udalosti;

g) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 21 a 22, toto nariadenie sa neuplatní na dôkazy a na konanie.

4. Na účely tohto nariadenia pojem "členský štát" znamená každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2

Mimozmluvné záväzky

1. Na účely tohto nariadenia pojem škoda označuje každý následok civilného deliktu z bezdôvodného obohatenia, z konania bez príkazu (negotiorum gestio) alebo z predzmluvnej zodpovednosti (culpa in contrahendo).

2. Toto nariadenie sa uplatní tiež na mimozmluvné záväzky, u ktorých je predpoklad, že nastanú.

3. Každý odkaz v tomto nariadení na:

a) skutočnosť, ktorá spôsobila škodu, zahŕňa skutočnosti spôsobujúce škodu, o ktorých je predpoklad, že nastanú, a

b) škodu zahŕňa tiež škodu, o ktorej je predpoklad, že vznikne.

Článok 3

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok uvedený v tomto nariadení sa uplatní bez ohľadu na to, či je alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II: Civilné delikty

Článok 4

Všeobecné pravidlo

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.

2. Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, ako aj poškodená osoba majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase vzniku škody, civilný delikt sa spravuje právnym poriadkom tejto krajiny.

3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 5

Zodpovednosť za výrobok

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, mimozmluvný záväzok vyplývajúci zo škody spôsobenej výrobkom sa spravuje:

a) právnym poriadkom krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tomto štáte výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,

b) právnym poriadkom krajiny, v ktorej sa výrobok nadobudol, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,

c) právnym poriadkom krajiny, v ktorej vznikla škoda, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh.

Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, nemohla rozumne predvídať uvedenie výrobku alebo výrobku rovnakého druhu na trh v krajine, ktorej právny poriadok sa má uplatniť podľa písmen a), b) alebo c), rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej má osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, svoj obvyklý pobyt.

2. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odseku 1, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 6

Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z nekalej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k poškodeniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

2. Ak prejav nekalej súťaže poškodzuje výlučne záujmy určitého súťažiteľa, uplatní sa článok 4.

3. a) Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z obmedzenia hospodárskej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinok alebo by mohlo mať účinok.

b) Ak má obmedzenie účinok alebo by mohlo mať účinok na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody, ktorá sa súdi na súde v mieste bydliska odporcu, sa môže namiesto toho rozhodnúť založiť svoj nárok na práve súdu konajúceho vo veci pod podmienkou, že trh v tomto členskom štáte je jedným z trhov, na ktorý má obmedzenie hospodárskej súťaže, z ktorého vyplýva mimozmluvný záväzok, na ktorom sa zakladá nárok, priamy a značný účinok. Ak sa osoba žiadajúca náhradu škody v súlade s uplatniteľnými pravidlami o súdnej právomoci súdi s viac ako jedným odporcom na uvedenom súde, svoj nárok môže založiť len na právnom poriadku krajiny tohto súdu, ak má obmedzenie hospodárskej súťaže, na ktorom sa zakladá nárok proti každému z týchto odporcov, priamy a značný účinok aj na trh členského štátu tohto súdu.

4. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 7

Poškodenie životného prostredia

Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z poškodenia životného prostredia, vrátane škody spôsobenej osobám alebo na majetku, sa spravuje právnym poriadkom určeným podľa článku 4 ods. 1, pokiaľ sa osoba žiadajúca náhradu škody nerozhodla svoj nárok oprieť o právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Článok 8

Porušenie práva duševného vlastníctva

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia práva duševného vlastníctva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej je toto právo chránené.

2. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia jednotného práva duševného vlastníctva Spoločenstva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej došlo k porušeniu, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa nevzťahuje príslušný právny nástroj Spoločenstva.

3. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 9

Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok, pokiaľ ide o zodpovednosť osoby v postavení zamestnanca alebo zamestnávateľa alebo organizácií zastupujúcich ich profesijné záujmy za škodu spôsobenú plánovaným alebo prebiehajúcim protestným pracovným opatrením kolektívneho vyjednávania, je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa má vykonať alebo sa vykonalo opatrenie.

Kapitola III: Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť

Článok 10

Bezdôvodné obohatenie

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, vrátane vrátenia neoprávnene prijatej platby, týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto bezdôvodným obohatením, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.

2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila bezdôvodné obohatenie, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.

3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu.

4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 11

Konanie bez príkazu (negotiorum gestio)

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto mimozmluvným záväzkom, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.

2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajiny v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.

3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa konanie uskutočnilo.

4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 12

Predzmluvná zodpovednosť

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z rokovaní pred uzavretím zmluvy, bez ohľadu na to, či došlo k jej uzavretiu, sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako zmluva alebo právnym poriadkom, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola uzavretá.

2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1, rozhodným právom je:

a) právny poriadok krajiny, v ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti, alebo

b) ak strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, právny poriadok tejto krajiny, alebo

c) ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok, ktorý vyplýva z rokovaní pred uzavretím zmluvy, má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v písmenách a) a b), právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 13

Uplatnenie článku 8

Na účely tejto kapitoly sa na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva duševného vlastníctva uplatní článok 8.

Kapitola IV: Voľba rozhodného práva

Článok 14

Voľba rozhodného práva

1. Strany si môžu dohodnúť, že ich mimozmluvné záväzky sa budú spravovať právnym poriadkom, ktorý si zvolili:

a) dohodou uzavretou po tom, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu,

alebo

b) ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť, tiež dohodou osobitne dojednanou pred tým, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Voľba musí byť výslovná alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu a nemá vplyv na práva tretích osôb.

2. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v inej krajine než v krajine, ktorej právny poriadok sa zvolil, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie tých ustanovení právneho poriadku tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.

3. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nebráni uplatneniu tých ustanovení práva Spoločenstva, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou, podľa okolností v znení, v ktorom boli zapracované do právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci.

Kapitola V: Spoločné pravidlá

Článok 15

Rozsah použitia rozhodného práva

Rozhodným právom pre mimozmluvné záväzky podľa tohto nariadenia sa spravujú najmä:

a) podmienky a rozsah zodpovednosti vrátane určenia osôb, ktoré možno brať na zodpovednosť za ich konanie;

b) okolnosti vylučujúce zodpovednosť, obmedzenia zodpovednosti a rozdelenia zodpovednosti;

c) existencia, povaha a stanovenie výšky škody alebo požadovaného odškodnenia;

d) opatrenia, ktoré môže súd prijať v rozsahu svojej právomoci podľa procesného práva, aby zabránil ujme alebo škode alebo zastavil ich ďalší vznik, alebo zabezpečil poskytnutie náhrady;

e) otázka, či právo na uplatnenie náhrady škody alebo odškodnenia možno previesť vrátane dedenia;

f) okruh osôb, ktoré majú právo na náhradu škody, ktorú utrpeli osobne;

g) zodpovednosť za konanie iných osôb;

h) spôsob, ktorým môže záväzok zaniknúť, preklúzia a premlčanie vrátane noriem týkajúcich sa začiatku plynutia prekluzívnych alebo premlčacích dôb a prerušenia alebo zastavenia ich plynutia.

Článok 16

Imperatívne normy

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie ustanovení právneho poriadku konajúceho súdu v situácii, v ktorej je ich použitie povinné bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok je inak rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok.

Článok 17

Pravidlá bezpečnosti

Pri hodnotení správania sa osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, sa musí brať ohľad ako na skutkovú okolnosť, a pokiaľ je to vhodné, na pravidlá bezpečnosti, ktoré boli účinné v mieste a v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.

Článok 18

Priama žaloba proti poistiteľovi zodpovednej osoby

Poškodená osoba môže žalovať priamo poistiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poistnú zmluvu.

Článok 19

Subrogácia

Ak má osoba ("verite") mimozmluvnú pohľadávku voči inej osobe ("dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa, určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 20

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi.

Článok 21

Formálna platnosť

Jednostranný právny úkon týkajúci sa mimozmluvného záväzku je platný, pokiaľ ide o jeho formu, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje predmetný mimozmluvný záväzok, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa úkon urobil.

Článok 22

Dôkazné bremeno

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje mimozmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom pre mimozmluvné záväzky upravuje zákonné domnienky alebo dôkazné bremeno.

2. Právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa právneho poriadku uvedeného v článku 21, podľa ktorého je tento právny úkon formálne platný, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz týmto spôsobom vykonať.

Kapitola VI: Ostatné ustanovenia

Článok 23

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Ak ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, došlo alebo ak škoda vznikla v dôsledku činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, považuje sa za miesto obvyklého pobytu miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

2. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti považuje jej hlavné miesto podnikania.

Článok 24

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku krajiny určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 25

Štáty s viacerými právnymi systémami

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.

2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 26

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) krajiny konajúceho súdu.

Článok 27

Vzťah k iným normám práva Spoločenstva

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

Článok 28

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Kapitola VII: Záverečné ustanovenia

Článok 29

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do 11. júla 2008 oznámia Komisii zoznam dohovorov uvedený v článku 28 ods. 1. Po tomto dni členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

2. Komisia v Úradnom vestníku Európskej únie uverejní do šiestich mesiacov od doručenia:

i) zoznam dohovorov uvedený v odseku 1;

ii) výpovede uvedené v odseku 1.

Článok 30

Doložka o preskúmaní

1. Najneskôr 20. augusta 2011 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na úpravu tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

i) štúdiu o dôsledkoch spôsobu, akým je cudzie právo používané v rámci právomoci, a o rozsahu, v akom súdy členských štátov uplatňujú cudzie právo v praxi na základe tohto nariadenia;

ii) štúdiu o dôsledkoch článku 28 tohto nariadenia, pokiaľ ide o Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o rozhodnom práve pre dopravné nehody.

2. Najneskôr 31. decembra 2008 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru štúdiu o situácii v oblasti rozhodného práva pre mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práv na ochranu osobnosti s ohľadom na pravidlá súvisiace so slobodou tlače a slobodou prejavu v médiách a otázky kolízie práva súvisiace so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov .

Článok 31

Časové uplatnenie

Toto nariadenie sa uplatní na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti.

Článok 32

Dátum uplatnenia

Toto nariadenie sa uplatňuje od 11. januára 2009 okrem článku 29, ktorý sa uplatňuje od 11. júla 2008.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

3. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

Posledná zmena: 150/2022 Z.z.

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je ustanoviť, ktorým právnym poriadkom sa spravujú občianskoprávne, obchodné, rodinné, pracovné a iné podobné vzťahy s medzinárodným prvkom, upraviť právne postavenie cudzincov, ako aj ustanoviť postup slovenských justičných orgánov pri úprave týchto vzťahov a rozhodovanie o nich a tým napomáhať medzinárodnej spolupráci.

§ 2

Medzinárodné zmluvy

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

Časť I Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov

Oddiel 1 - Kolízne ustanovenia

§ 3

Spôsobilosť

(1) Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony sa spravuje, ak sa v tomto zákone neustanovuje niečo iné, právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

(2) Ak právny úkon v Slovenskej republike robí cudzinec, stačí, ak nie je ďalej uvedené niečo iné, ak je na úkon spôsobilý podľa slovenského práva.

§ 4

Právne úkony

Pokiaľ nie je ustanovené alebo pre rozumné usporiadanie vzťahov nevyhnutné niečo iné, spravuje sa platnosť právneho úkonu, ako aj následky jeho neplatnosti tým istým právnym poriadkom ako účinky právneho úkonu; pokiaľ však ide o formu, postačí, ak sa urobilo zadosť právu miesta, kde došlo k prejavu vôle, vyjmúc, že by právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluva, predpisoval písomnú formu úkonu ako podmienku jeho platnosti.

Vecné práva

§ 5

Vecné práva k nehnuteľnostiam i k hnuteľným veciam sa spravujú, pokiaľ v tomto zákone alebo v osobitných predpisoch nie je ustanovené inak, právom miesta, kde je vec.

§ 6

Vznik a zánik práv k hnuteľným veciam sa spravuje právom miesta, kde vec bola v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá zakladá vznik alebo zánik tohto práva. Ak ide o vec, ktorá sa podľa zmluvy prepravuje, posudzuje sa vznik a zánik týchto práv podľa práva miesta, odkiaľ bola vec odoslaná.

§ 7

Ustanovenia o zápisoch do verejných kníh platné v mieste, kde nehnuteľnosť je, sa použijú i vtedy, keď právny dôvod vzniku, obmedzenia alebo prevodu knihového práva sa posudzuje podľa iného právneho poriadku.

§ 8

Vydržanie sa spravuje právom miesta, kde bola vec na začiatku vydržacej doby. Vydržateľ sa však môže dovolať právneho poriadku štátu, na území ktorého sa vydržanie vykonalo, ak od času, keď vec bola v tomto štáte, sú podľa právneho poriadku tohto štátu splnené všetky podmienky vydržania.

Záväzkové práva

§ 9

Voľba práva

(1) Účastníci zmluvy môžu si zvoliť právo, ktorým sa majú spracovať ich vzájomné majetkové vzťahy, ak osobitný zákon neustanovuje inak; môžu tak urobiť i mlčky, ak nie je vzhľadom na okolnosti pochybnosť o prejavenej vôli.

(2) Pokiaľ z prejavu vôle účastníkov nevyplýva nič iné, neprizerá sa na kolízne ustanovenia zvoleného právneho poriadku.

(3) Ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

§ 10

(1) Ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu.

(2) Vzhľadom na to, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak, sa spravidla spravuje:

a) kúpne zmluvy a zmluvy o diele právom miesta, kde je sídlo (bydlisko) predávajúceho alebo zhotoviteľa diela v čase uzavretia zmluvy;

b) zmluvy o nehnuteľnostiach právom miesta, kde je nehnuteľnosť;

c) zmluvy o doprave (zmluvy o preprave, zasielateľské zmluvy a pod.) právom miesta, kde má dopravca alebo zasielateľ sídlo alebo bydlisko v čase uzavretia zmluvy;

d) poistné zmluvy, vrátane zmluvy o poistení nehnuteľností, právom miesta sídla (bydliska) poisťovateľa v čase uzavretia zmluvy;

e) príkazné zmluvy a im podobné právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) ten, kto vykonáva príkaz, v čase uzavretia zmluvy;

f) zmluvy o obchodnom zastúpení a zmluvy o sprostredkovaní právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) osoba, pre ktorú zástupca alebo sprostredkovateľ vykonáva činnosť, v čase uzavretia zmluvy;

g) zmluvy o viacstranných výmenných obchodoch právnym poriadkom, použitie ktorého najlepšie zodpovedá usporiadaniu týchto vzťahov ako celku.

(3) Iné zmluvy sa spravujú, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, spravidla právnym poriadkom štátu, v ktorom obidve strany majú sídlo (bydlisko); ak nemajú sídlo (bydlisko) v tom istom štáte a ak sa zmluva uzaviera medzi prítomnými, právnym poriadkom miesta, kde bola zmluva uzavretá; ak sa zmluva uzavrela medzi neprítomnými, právnym poriadkom sídla (bydliska) príjemcu návrhu na uzavretie zmluvy.

(4) Záväzkové vzťahy súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou sa spravujú slovenským právnym poriadkom, ibaže právo, ktoré by bolo inak rozhodné, poskytuje spotrebiteľovi lepšiu ochranu jeho práv.

§ 11

Právny poriadok určený podľa § 9 alebo 10 platí aj o zmenách, zabezpečení a následkoch porušenia záväzkov tam uvedených, pokiaľ z úmyslu účastníkov alebo z povahy vecí nevyplýva niečo iné.

§ 12

Pokiaľ ide o hnuteľnosti, spravujú sa vo vzťahu medzi stranami právnym poriadkom určeným podľa § 9 až 11 aj tieto otázky:

a) okamih, od ktorého na nadobúdateľa prechádza oprávnenie nakladať vecou,

b) okamih, od ktorého má nadobúdateľ právo na plody a úžitky prevádzanej veci,

c) okamih, ktorým nebezpečenstvo škody na prevádzanej veci prechádza na nadobúdateľa,

d) okamih, ktorým právo na náhradu škody vzniknuté v súvislosti s prevádzanou vecou prechádza na nadobúdateľa,

e) výhrada vlastníckeho práva k prevádzanej veci.

§ 13

(1) Premlčanie záväzkových práv sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako záväzkové právo samo.

(2) Započítanie sa spravuje, pokiaľ z požiadavky rozumného usporiadania právneho pomeru nevyplýva iné, tým istým právnym poriadkom ako pohľadávka, proti ktorej smeruje započítania.

§ 14

Právne pomery vzniknuté z jednostranných právnych úkonov sa spravuje právnym poriadkom štátu, v ktorom má dlžník bydlisko (sídlo).

§ 15

Nároky na náhradu škody, ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta, kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

Pracovné právo

§ 16

(1) Pomery z pracovnej zmluvy sa spravujú - pokiaľ sa účastníci nedohodnú na niečom inom - právom miesta, kde pracovník vykonáva prácu. Ak však pracovník vykonáva prácu v jednom štáte na základe pracovného pomeru s organizáciou, ktorá má sídlo v inom štáte, je rozhodujúce právo sídla organizácie, okrem ak by šlo o osobu, ktorá má bydlisko v štáte, kde sa práca vykonávala.

(2) Pracovné pomery pracovníkov dopravných podnikov sa v železničnej a cestnej doprave spravujú právom sídla podniku, v riečnej a leteckej doprave právom miesta registrácie a v námornej doprave právom štátu, pod vlajkou ktorého sa doprava vykonáva.

Dedičské právo

§ 17

Dedičské právne pomery sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého bol poručiteľ príslušníkom v čase smrti.

§ 18

(1) Spôsobilosť zriadiť alebo zrušiť závet, ako aj účinky vád vôle a jej prejavu sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase prejavu vôle. To isté právo je rozhodujúce i pre určenie, ktoré ďalšie druhy robenia poriadku pre prípad smrti sú prípustné.

(2) Forma závetu sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase, keď záver urobil; stačí však, ak vyhovie právu štátu, na území ktorého bol závet urobený. To isté platí o forme zrušenia závetu.

Rodinné právo

Vzťahy medzi manželmi

§ 19

Spôsobilosť osoby uzavrieť manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom.

§ 20

Forma uzavretia manželstva sa spravuje právom miesta, kde sa manželstvo uzaviera.

§ 20a

Manželstvo, ktoré v cudzine uzavrel slovenský občan pred iným orgánom ako pred orgánom Slovenskej republiky na to splnomocneným, je platné v Slovenskej republike, ak je platné v štáte, pred orgánom ktorého sa uzavrelo, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzavretie manželstva podľa slovenského hmotného práva.

§ 21

(1) Osobné a majetkové vzťahy manželov sa spravujú právom štátu, ktorého sú príslušníkmi. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravujú sa tieto vzťahy právom slovenským.

(2) Dojednaná úprava manželského majetkového práva sa posudzuje podľa právneho poriadku, ktorý bol pre majetkové vzťahy manželov rozhodujúci v čase, keď k úprave došlo.

§ 22

(1) Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.

(2) Ak by bolo potrebné podľa odseku 1 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by zrušenie manželstva rozvodom nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak manželia alebo aspoň jeden z nich žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.

(3) Tieto ustanovenia sa použijú i pri vyhlásení manželstva za neplatné alebo pri zistení, či tu manželstvo je alebo nie je.

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi

§ 23

(1) Určenie (zistenie alebo zapretie) rodičovstva sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého príslušnosť nadobudlo dieťa narodením.

(2) Ak dieťa, ktoré narodením nadobudlo slovenské občianstvo, sa narodilo a žije v cudzine, spravuje sa určenie (zistenie alebo zapretie) rodičovstva právnym poriadkom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt.

(3) Na platnosť uznania rodičovstva postačí, ak sa stane podľa práva štátu, v ktorom k uznaniu došlo.

§ 24

(1) Vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom štátu, na ktorého území má dieťa obvyklý pobyt. Ak si to vyžiada ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, súd môže pri rozhodovaní výnimočne prihliadnuť aj na právo iného štátu, s ktorým má vec podstatnú väzbu.

(2) Rodičovské práva a povinnosti, ktoré vznikli v štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, zostávajú zachované aj po zmene obvyklého pobytu dieťaťa. Ak niektorému z rodičov nevznikli rodičovské práva a povinnosti, ktoré priznáva rodičovi slovenské právo, vzniknú mu okamihom, keď sa územie Slovenskej republiky stane obvyklým pobytom dieťaťa.

(3) Výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

(4) Na účely tohto ustanovenia sa za obvyklý pobyt maloletých utečencov a detí, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, ako aj detí, ktorých obvyklý pobyt nemožno určiť, považuje územie Slovenskej republiky.

§ 24a

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Iné vyživovacie povinnosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživné.

§ 25

(1) Nároky matky dieťaťa voči jeho otcovi, za ktorého nie je vydatá, spravujú sa právom štátu, príslušníčkou ktorého je matka v čase narodenia dieťaťa.

(2) Ak matka dieťaťa, ktorá je cudzou štátnou príslušníčkou, má bydlisko v Slovenskej republike a otec dieťaťa je slovenským príslušníkom, nároky matky dieťa sa spravujú podľa slovenského práva.

§ 26

(1) Osvojenie sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého je osvojiteľ.

(2) Ak osvojujúci manželia majú rôznu štátnu príslušnosť, osvojenie sa spravuje právom štátu spoločného obvyklého pobytu manželov. Ak manželia spoločný obvyklý pobyt nemajú, spravuje sa osvojenie právnym poriadkom, s ktorým majú najužšiu väzbu.

(3) Ak by bolo potrebné podľa odsekov 1 a 2 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by osvojenie nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.

§ 26a

Zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

§ 27

Či pri osvojení a podobných vzťahoch je potrebné privolenie dieťaťa alebo iných osôb a orgánov, treba posúdiť podľa právneho poriadku štátu, ktorého je príslušníkom dieťa.

Poručníctvo a opatrovníctvo

§ 28

Podmienky vzniku a zániku poručníctva a opatrovníctva nad maloletými sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom má maloletý obvyklý pobyt. Poručnícka a opatrovnícka starostlivosť sa týka zásadne maloletého a jeho majetku, nech je jeho majetok kdekoľvek.

§ 29

Povinnosť prijať a vykonávať poručníctvo, prípadne opatrovníctvo nad maloletými sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého je poručník, prípadne opatrovník príslušníkom.

§ 30

Právne pomery medzi poručníkom, prípadne opatrovníkom a maloletým sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom je poručnícky, prípadne opatrovnícky súd alebo úrad.

§ 31

Ustanovenia o poručníctve a opatrovníctve nad maloletými platia obdobne, ak ide o podobné ochranné opatrenia vo vzťahu k osobám nespôsobilým na právne úkony.

Oddiel 2 - Postavenie cudzincov

§ 32

(1) Cudzinci majú v oblasti svojich osobných a majetkových práv, pokiaľ týmto zákonom alebo osobitnými predpismi nie je ustanovené inak, rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako slovenskí občania.

(2) V prípade, že cudzí štát nakladá so slovenskými štátnymi občanmi inak ako so svojimi príslušníkmi, môže Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo zahraničných vecí") po dohode s príslušnými slovenskými orgánmi rozhodnúť, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2, sa použijú obdobne pre právnické osoby.

§ 33

Dvojaké a neurčité štátne občianstvo

(1) Ak je niekto v rozhodujúcom čase slovenským štátnym občanom a ak ho za svojho príslušníka považuje aj iný štát, je rozhodujúce štátne občianstvo slovenské.

(2) Ak je niekto v rozhodujúcom čase zároveň príslušníkom niekoľkých cudzích štátov, rozhoduje štátna príslušnosť nadobudnutá naposledy.

(3) Na toho, kto v rozhodujúcom čase nie je príslušníkom žiadneho štátu alebo štátnu príslušnosť ktorého nemožno určiť alebo nemožno zistiť, ktorú príslušnosť nadobudol naposledy, je potrebné hľadieť, ako by bol príslušníkom tohto štátu, na území ktorého mal v rozhodujúcom čase bydlisko, a ak to nemožno zistiť, na území ktorého mal pobyt. Ak nemožno ani to zistiť, treba postupovať, ako by išlo o slovenského občana.

Oddiel 3 - Spoločné ustanovenia

§ 34

Právne oblasti

Ak sa má použiť právny poriadok štátu, ktorý má viac právnych oblastí, rozhodujú o použití práva niektorej z nich predpisy tohto štátu.

§ 35

Spätný a ďalší odkaz

Ak sa má podľa ustanovení tohto zákona použiť právny poriadok, ustanovenia ktorého odkazujú späť na právo slovenské alebo ďalej na právo iného štátu, možno takýto odkaz prijať, ak to zodpovedá rozumnému a spravodlivému usporiadaniu vzťahu, o ktorý ide.

§ 36

Verejný poriadok

Právny predpis cudzieho štátu nemožno použiť, pokiaľ by sa účinky tohto použitia priečili takým zásadám spoločenského a štátneho zriadenia Slovenskej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bez výhrady trvať.

Časť II Medzinárodné procesné právo

Oddiel 1 - Právomoc slovenských justičných orgánov

Právomoc

§ 37

Ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok.

§ 37a

Právomoc slovenského súdu je daná aj

a) vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, ak je žalobcom zamestnanec, ktorý má bydlisko na území Slovenskej republiky,
b) vo veciach týkajúcich sa poistných zmlúv, ak je žalobcom poistník alebo osoba oprávnená z poistenia a žalobca má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,
c) vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,
d) vo veciach ostatných zmlúv, ak tovar mal byť alebo bol odovzdaný, služby poskytnuté alebo práce vykonané na území Slovenskej republiky; inak ak miesto plnenia malo byť alebo bolo na území Slovenskej republiky.

§ 37b

Právomoc slovenského súdu je daná aj

a) vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, ak ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, došlo alebo by mohlo dôjsť na území Slovenskej republiky,
b) vo veciach nárokov na náhradu škody, ktorá bola spôsobená trestným činom, ak trestné konanie vedú slovenské orgány činné v trestnom konaní,
c) v sporoch, ktoré sa týkajú podnikania alebo činnosti podniku alebo organizačnej zložky právnickej osoby, ak má podnik alebo organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

§ 37c

Právomoc slovenského súdu môže byť vo vzťahu k osobe založená i návrhom účastníka konania,

a) ak v konaní ide o také súvisiace práva a povinnosti, že je potrebné o nich konať spoločne, ak sa má predísť možnosti nezlučiteľných rozhodnutí,

b) ak ide o vzájomný nárok, ktorý skutkovo súvisí s pôvodným nárokom, o ktorom má právomoc konať slovenský súd.

§ 37d
Výlučná právomoc

Právomoc slovenského súdu je výlučne daná

a) v konaní, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, ak je nehnuteľnosť na území Slovenskej republiky,

b) v konaní týkajúcom sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, dizajnov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, ak sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala na území Slovenskej republiky alebo sa za podanú na území Slovenskej republiky považuje podľa noriem medzinárodného práva.

§ 37e
Voľba právomoci

(1) Účastníci si môžu na riešenie sporov zo svojho zmluvného vzťahu alebo z nároku na náhradu škody založiť právomoc súdu dohodou. Ak sa účastníci nedohodli inak, je táto právomoc výlučná. Dohoda o právomoci je vylúčená v prípadoch uvedených v § 37d.

(2) Ak si účastníci dohodli právomoc slovenského súdu, nemôžu svojou dohodou zmeniť jeho vecnú príslušnosť.

(3) Dohoda o právomoci musí mať písomnú formu alebo musí byť písomne potvrdená. Ak sa dohoda o právomoci týka zmluvného vzťahu v medzinárodnom obchode, stačí, ak má formu, ktorá sa v súlade s obchodnými zvyklosťami v medzinárodnom obchode všeobecne zachováva a účastníci zmluvného vzťahu ju pre daný zmluvný typ i pravidelne dodržiavajú.

(4) Ak sa dohoda o právomoci uzatvorila výlučne v prospech jedného účastníka, právo tohto účastníka podať návrh na inom súde zostáva zachované.

(5) Vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, poistných zmlúv a spotrebiteľských zmlúv je dohoda o právomoci platná len vtedy, ak nevylučuje právomoc súdu štátu, na ktorého území má bydlisko žalobca, alebo bola uzatvorená až po vzniku sporu.

(6) Ak dohoda účastníkov zakladá výlučnú právomoc cudzieho súdu, právomoc slovenského súdu ostáva zachovaná, ak zvolený súd odmietol vo veci konať.

Právomoc v rodinných veciach

§ 38

(1) V manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) je právomoc slovenských súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je slovenským občanom.

(2) Ak žiadny z manželov nie je slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

a) ak má aspoň jeden z manželov tu pobyt a ak sa môže rozhodnutie súdu uznať v domovských štátoch oboch manželov, alebo

b) ak aspoň jeden z manželov má v Slovenskej republike pobyt dlhší čas, alebo

c) ak ide o neplatnosť manželstva, ktoré sa má podľa slovenského práva vysloviť i bez návrhu, pokiaľ manželia tu žijú.

§ 38a

Právomoc slovenského súdu na konanie o výživnom je daná, ak má oprávnený alebo povinný bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

§ 39

(1) Právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt, jeho obvyklý pobyt nemožno určiť alebo je občanom Slovenskej republiky.

(2) Právomoc slovenských súdov je daná aj vo veciach starostlivosti o maloletých utečencov alebo deti, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte.

(3) Ak právomoc slovenského súdu vo veciach starostlivosti o maloletých nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo majetku maloletého a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu maloletého. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

(4) Slovenský súd má v konaní o rozvode manželstva, neplatnosti manželstva alebo o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, právomoc upraviť aj práva a povinnosti rodičov k ich spoločnému dieťaťu, ak

a) dieťa má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt alebo

b) aspoň jeden z rodičov má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu, manželia sa výslovne podrobili právomoci súdu a výkon tejto právomoci je v najlepšom záujme dieťaťa.

§ 39a

(1) Ak súd cudzieho štátu alebo účastník konania za podmienok ustanovených v medzinárodnej zmluve alebo v právne záväznom akte Európskej únie požiada, aby slovenský súd prevzal právomoc vo veci starostlivosti o maloletého, rozhodne o tejto žiadosti Okresný súd Trnava bez zbytočného odkladu; tento súd informuje o svojom rozhodnutí súd cudzieho štátu.

(2) Ak súd rozhodne o prevzatí právomoci podľa odseku 1, môže vec postúpiť inému súdu, ak to vyžaduje záujem maloletého.

§ 40

Návrh na určenie rodičovstva (zistenie a zapretie) možno podať na slovenskom všeobecnom súde navrhovateľa, ak odporca nemá v Slovenskej republike všeobecný súd. Ak ani navrhovateľ nemá v Slovenskej republike všeobecný súd, ale jeden z rodičov alebo dieťa je slovenským občanom, možno návrh podať na súde, ktorý určí Najvyšší súd.

§ 41

(1) Rozhodovať vo veciach osvojenia patrí slovenskému súdu, ak je osvojiteľ slovenským občanom. Ak sú osvojitelia manželia, postačí, ak je slovenským občanom jeden z nich a ak má v Slovenskej republike bydlisko.

(2) Ak nie je osvojiteľ alebo ani jeden z osvojujúcich manželov slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

a) ak má tu osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov pobyt a ak rozhodnutie súdu môže sa uznať v domovskom štáte osvojiteľa alebo osvojujúcich manželov, alebo

b) ak má osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov v Slovenskej republike pobyt dlhší čas.

§ 41a

(1) Na osvojenie dieťaťa, ktoré je slovenským občanom a má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, je príslušný len slovenský súd.

(2) Slovenský súd je príslušný rozhodnúť o osvojení aj vtedy, ak v čase jeho rozhodovania dieťa už nemá obvyklý pobyt v Slovenskej republike, ak rozhodol o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

§ 42
Právomoc vo veciach spôsobilosti na právne úkony, poručníctva a opatrovníctva

(1) Vo veciach obmedzenia a pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, ako aj v poručníckych a opatrovníckych veciach je daná právomoc slovenských súdov, ak má osoba obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

(2) Ak právomoc slovenského súdu podľa odseku 1 nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo jej majetku a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu osoby. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

§ 43

Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho

(1) Vyhlásiť slovenského občana za mŕtveho patrí vždy len slovenskému súdu.

(2) Cudzinca môže slovenský súd vyhlásiť za mŕtveho podľa slovenského hmotného práva s právnymi následkami pre osoby trvale žijúce v Slovenskej republike a pre majetok tu ležiaci.

Právomoc v dedičských veciach

§ 44

Právomoc slovenského súdu na prejednanie dedičstva je daná vždy, ak poručiteľ v čase svojej smrti bol slovenským občanom. Ak však ide o majetok, ktorý je v cudzine, slovenský súd prejedná dedičstvo len vtedy, ak sa takýto majetok vydáva slovenským orgánom alebo ak cudzí štát priznáva takýmto rozhodnutiam slovenských justičných orgánov právne následky.

§ 45

(1) Slovenský súd prejedná dedičstvo po cudzincovi, ktoré je v Slovenskej republike,

a) ak štát, ktorého je poručiteľ príslušníkom, ani nevydáva dedičstvo slovenských občanov slovenským súdom, ani nepriznáva ich rozhodnutiam právne následky, alebo ak cudzí štát odmietne zaoberať sa dedičstvom alebo ak sa nevyjadrí, alebo

b) ak tu mal poručiteľ bydlisko a ak žiada o to dedič, ktorý sa tu zdržuje,

c) tiež vždy, ak ide o nehnuteľnosti ležiace na území Slovenskej republiky.

(2) V ostatných prípadoch sa slovenský súd obmedzí na potrebné opatrenia na zabezpečene majetku po cudzincovi.

§ 46

Právomoc vo veciach umorenia listín

Slovenskému súdu patrí vyhlásiť za umorené listiny vystavené v cudzine len vtedy, ak ich umorenie môže mať podľa povahy veci právne následky v Slovenskej republike.

§ 47

Vyňatie z právomoci slovenských súdov

(1) Z právomoci slovenských súdov sú vyňaté cudzie štáty vrátane ich majetku, ak cudzí štát neprejaví výslovný súhlas s výkonom ich právomoci.

(2) Vyňatie z právomoci slovenských súdov podľa odseku 1 sa nevzťahuje na činnosť alebo úkony cudzieho štátu a na majetok cudzieho štátu v rozsahu, v ktorom sa podľa medzinárodnej zmluvy alebo iných pravidiel medzinárodného práva cudzí štát nemôže dovolávať imunity.

(3) Z právomoci slovenských súdov sú vyňaté osoby, medzinárodné organizácie a inštitúcie, ktoré podľa medzinárodných zmlúv, iných pravidiel medzinárodného práva alebo slovenských právnych predpisov požívajú v Slovenskej republike imunitu, a to v rozsahu, ktorý je v nich uvedený.

(4) Ak vznikne pochybnosť o tom, či ide o vyňatie z právomoci podľa odsekov 1, 2 alebo odseku 3, požiada súd o stanovisko ministerstvo zahraničných vecí.

(5) Doručenie v prípadoch, v ktorých cudzí štát, osoba, medzinárodná organizácia či inštitúcia nie sú vyňaté z právomoci slovenských súdov, sprostredkuje ministerstvo zahraničných vecí. Ak nemožno takto doručiť, súd ustanoví opatrovníka na prijímanie písomností, prípadne na obhájenie práv.

§ 47a

Ak podľa tohto oddielu nemá slovenský súd právomoc, môže si vo výnimočných prípadoch túto právomoc založiť, ak sa konanie nemôže účinne začať alebo uskutočniť v cudzine a vec má úzku väzbu na Slovenskú republiku. To platí aj vtedy, že uznanie cudzieho rozhodnutia bolo v Slovenskej republike zamietnuté a v cudzine nemožno uskutočniť nové konanie pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Oddiel 2 - Ustanovenia o konaní

§ 48

(1) Slovenské súdy postupujú v konaní podľa slovenských procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenie pri uplatňovaní svojich práv.

(2) Súd preskúma právomoc skôr, ako začne konať o veci samej, na základe skutočností, ktoré existujú v čase podania návrhu. Ak dôjde následne k zmene týchto skutočností, právomoc súdu zostáva zachovaná.

§ 48a

Prekážka začatej veci

(1) Začatie konania v cudzine nebráni, aby v tej istej veci prebiehalo konanie na slovenskom súde.

(2) Ak sa v tej istej veci vedie konanie na súde cudzieho štátu, môže slovenský súd, v odôvodnených prípadoch a na návrh účastníka, konanie prerušiť, ak možno predpokladať, že uznaniu takéhoto rozhodnutia súdu cudzieho štátu nebude brániť prekážka podľa § 64; súd v rozhodnutí o prerušení konania poučí účastníka o lehote podľa odseku 4 a následkoch jej nedodržania.

(3) Súd pokračuje v konaní na návrh účastníka, ak

a) konanie na súde cudzieho štátu bolo prerušené alebo zastavené,

b) je nepravdepodobné, že konanie na súde cudzieho štátu bude v primeranom čase ukončené, alebo

c) je daný iný dôvod na zabezpečenie práva na spravodlivý proces, pre ktorý je potrebné v konaní pokračovať.

(4) Ak účastník konania nepodá návrh podľa odseku 3 do 12 mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, súd konanie zastaví.

Postavenie cudzincov v konaní

§ 49

Procesná spôsobilosť cudzinca sa spravuje právom štátu, ktorého je príslušníkom. Stačí však, ak má procesnú spôsobilosť podľa slovenského práva.

§ 50

Cudzinci majú nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a na ustanovenie bezplatného zástupcu na ochranu ich zájmov, ak je zaručená vzájomnosť.

§ 51

(1) Cudzincovi, ktorý sa domáha rozhodnutia o majetkovom práve, súd uloží na návrh odporcu, aby zložil súdom určenú zábezpeku za trovy konania s tým, že ak zábezpeku nezloží do určenej lehoty, nebude proti vôli odporcu v konaní pokračovať a konanie zastaví.

(2) Zábezpeku nemožno uložiť, ak:

a) návrh na jej zloženie bol podaný, až keď odporca vo veci už konal alebo urobil procesný úkon, hoci už vedel, že navrhovateľ nie je slovenským občanom alebo že slovenské občianstvo stratil;

b) ide o občana členského štátu Európskej únie alebo osobu, ktorá má v takom štáte bydlisko, alebo ak navrhovateľ preukáže, že v štáte, ktorého je príslušníkom, sa v podobných prípadoch od slovenského občana zábezpeka nežiada;

c) navrhovateľ má v Slovenskej republike nehnuteľný majetok v cene dostačujúcej na úhradu trov, ktoré odporcovi v konaní vzniknú;

d) návrh na začatie konania sa vybavuje platobným rozkazom;

e) navrhovateľ je oslobodený od súdnych poplatkov a preddavkov.

§ 52

Verejné listiny

Listiny vydané súdmi a úradmi v cudzine, ktoré platia na mieste, kde boli vydané, za listiny verejné, majú dôkaznú moc verejných listín aj v Slovenskej republike, ak sú opatrené predpísanými overeniami.

Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť

§ 53

(1) Na zistenie cudzieho práva justičný orgán urobí všetky potrebné opatrenia vrátane zabezpečenia obsahu cudzieho práva vlastnými prostriedkami, zo všeobecne dostupných zdrojov, uložením povinnosti účastníkom konania alebo vyžiadaním informácie od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). Ak sa v primeranej lehote nepodarí obsah cudzieho práva zistiť alebo je zistenie obsahu cudzieho práva spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami alebo nemožné, použije sa slovenské právo.

(2) Ak pri prejednávaní vecí uvedených v § 1 vzniknú pochybnosti, môžu si justičné orgány vyžiadať od ministerstva spravodlivosti vyjadrenie.

§ 54

Vyhlásenie ministerstva spravodlivosti o vzájomnosti zo strany cudzieho štátu, vydané po dohode s ministerstvom zahraničných vecí a s inými príslušnými ministerstvami, je pre súdy i iné štátne orgány záväzné.

§ 55

Právna pomoc v styku s cudzinou

(1) V konaní s medzinárodným prvkom slovenské justičné orgány vykonávajú procesné úkony vo vzťahu k cudzine podľa ustanovení tohto zákona.

(2) Právnou pomocou sa rozumejú procesné úkony, najmä doručovanie písomností, výsluch osôb a vykonávanie ďalších dôkazov, na účely súdneho konania vedeného v Slovenskej republike vykonávané v cudzine na základe dožiadania slovenských justičných orgánov alebo úkony vykonávané na území Slovenskej republiky na základe dožiadania cudzích orgánov.

(3) Cudzími orgánmi podľa odseku 2 sa okrem súdov a iných justičných orgánov rozumejú aj iné orgány a osoby, ak podľa práva cudzieho štátu majú oprávnenie žiadať o poskytnutie právnej pomoci vo veciach podľa § 1.

Dožiadania cudzích orgánov

§ 56

(1) Slovenské justičné orgány poskytujú na dožiadanie cudzím orgánom právnu pomoc za podmienky vzájomnosti. Na doručenie písomnosti osobe v Slovenskej republike sa podmienka vzájomnosti neuplatňuje.

(2) Právnu pomoc možno odoprieť, ak

a) vykonanie dožadovaného úkonu nespadá do právomoci dožiadaného slovenského justičného orgánu; ak však jeho urobenie patrí do právomoci iného slovenského justičného orgánu alebo do právomoci iných slovenských orgánov, dožiadanie sa postúpi na vybavenie tomuto orgánu,

b) sa žiada o vykonanie úkonu, ktorý sa prieči slovenskému verejnému poriadku.

(3) Na vybavenie dožiadania cudzieho orgánu o právnu pomoc je miestne príslušný justičný orgán, v ktorého obvode sa požadovaný úkon právnej pomoci má vykonať. Dožiadanie na zistenie údajov z úradných evidencií, ku ktorým majú prístup všetky justičné orgány, vykoná justičný orgán, ktorému bolo dožiadanie doručené.

§ 56a

Cudzí zastupiteľský orgán alebo cudzí konzulárny orgán s pôsobnosťou pre územie Slovenskej republiky môže vykonať úkon pre orgány vysielajúceho štátu len na základe súhlasu ministerstva spravodlivosti. Súhlas sa nevyžaduje na doručenie písomností občanovi vysielajúceho štátu, na výsluch takejto osoby alebo na iný dôkaz týkajúci sa tejto osoby, ak sa vykonajú v priestoroch tohto zastupiteľského orgánu alebo konzulárneho orgánu a ak sa osoba dostaví k týmto úkonom dobrovoľne.

§ 57

(1) Žiadaná právna pomoc sa poskytuje podľa slovenských predpisov; na žiadosť cudzieho orgánu možno postupovať podľa cudzieho procesného predpisu, ak sa žiadaný postup neprieči slovenskému verejnému poriadku.

(2) Výsledok vybavenia dožiadania zasiela justičný orgán dožadujúcemu orgánu rovnakou cestou, akou mu bolo doručené dožiadanie, ak z dožiadania nevyplýva iný postup.

§ 58

Doručovanie písomností

(1) Ak je písomnosť určená na doručenie adresátovi v Slovenskej republike vyhotovená v slovenskom jazyku alebo v jazyku, o ktorom je predpoklad, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je adresátovi zrozumiteľný, alebo ak je k písomnosti pripojený overený preklad do tohto jazyka a zároveň sa nežiada o osobné doručenie, písomnosť sa doručí adresátovi do vlastných rúk.

(2) Ak písomnosť nie je vyhotovená v jazyku podľa odseku 1 a nie je k nej pripojený ani overený preklad do tohto jazyka, písomnosť sa adresátovi doručí len vtedy, ak po poučení o možnosti odoprieť jej prevzatie je adresát ochotný ju prijať. Adresáta je potrebné poučiť, že si musí byť vedomý právnych následkov, aké môžu v cudzine nastať, ak odmietne písomnosť prijať. Justičný orgán môže na tento účel adresáta predvolať.

§ 58a

Osobné doručenie

(1) Ak dožadujúci orgán požiada o osobné doručenie písomnosti, justičný orgán písomnosť adresátovi doručí prostredníctvom zamestnanca justičného orgánu, súdneho exekútora alebo si justičný orgán adresáta na tento účel predvolá.

(2) Osobné prevzatie písomnosti adresát potvrdí podpisom na doručenke dožadujúceho orgánu alebo do zápisnice dožiadaného súdu. Na možnosť odmietnutia prevzatia písomnosti sa primerane použije § 58 ods. 2.

(3) Ak sa ani pri opakovanom pokuse nepodarí písomnosť doručiť adresátovi osobne, dožiadaný súd vráti dožiadanie nevybavené späť s uvedením dôvodov nevybavenia.

§ 58b

Výsluch pod prísahou

(1) Ak o to žiada cudzí orgán, možno svedkov, znalcov a účastníkov vyslúchať pod prísahou; pred prísahou musia byť upozornení na význam výpovede a na následky krivej prísahy.

(2) Prísaha pre svedkov a účastníkov znie: „Prisahám na svoju česť, že o všetkom, na čo sa ma bude súd pýtať, vypoviem úplnú a čistú pravdu a nič nezamlčím.“.

(3) Prísaha pre znalcov znie: „Prisahám na svoju česť, že znalecký posudok podám podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“.

(4) Ak ide o prísahu následnú, znenie prísahy sa primerane pozmení.

(5) Odseky 1 až 4 sa primerane použijú aj vtedy, ak je potrebné v cudzine predložiť prísažné vyhlásenie o skutočnostiach rozhodujúcich na uplatnenie alebo zachovanie nárokov.

§ 58c

Prítomnosť na úkone právnej pomoci

Prítomnosť zástupcov cudzích orgánov a iných osôb na úkone právnej pomoci vykonávanom slovenským justičným orgánom na dožiadanie cudzieho orgánu je možná so súhlasom slovenského justičného orgánu.

§ 58d
Priamy výkon dôkazu

(1) Priamy výkon dôkazu cudzím orgánom na území Slovenskej republiky na účely konania v cudzine je prípustný so súhlasom ministerstva spravodlivosti, ak to umožňuje medzinárodná zmluva alebo právne záväzný akt Európskej únie.

(2) Ministerstvo spravodlivosti žiadosť o priamy výkon dôkazu, s ktorou vyslovilo súhlas, postúpi príslušnému justičnému orgánu, ak sa vyžaduje jeho súčinnosť pri vykonaní dôkazu cudzím orgánom.

Dožiadania slovenských justičných orgánov

§ 58e
Spôsob zasielania dožiadania

Ak tento zákon, medzinárodná zmluva alebo právne záväzný akt Európskej únie neustanovuje inak, stýkajú sa justičné orgány s cudzími orgánmi prostredníctvom ministerstva spravodlivosti.

§ 58f
Jazyk dožiadania a písomností

K dožiadaniu a priloženým písomnostiam, vrátane písomností určených na doručenie osobe v cudzine, sa pripojí overený preklad do úradného jazyka dožiadaného štátu. Ak má dožiadaný štát viacero úradných jazykov, ktoré sa uplatňujú v územných celkoch tohto štátu, pripojí sa overený preklad do jazyka toho územného celku, kde sa má dožiadanie vykonať.

§ 58g
Doručovanie písomností do cudziny

(1) Ak má adresát obvyklý pobyt v cudzine alebo sa tam dlhodobo zdržiava a nemá adresu doručenia v Slovenskej republike, ani si neurčil zástupcu na doručovanie v Slovenskej republike, súd mu doručuje písomnosti na adresu v cudzine; to neplatí, ak možno písomnosť doručiť adresátovi na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu, alebo do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (*Z o e-governmente*).

(2) Ak je potrebné adresátovi doručiť písomnosť, ktorá sa podľa ustanovení Civilného sporového poriadku doručuje do vlastných rúk, a pobyt adresáta v cudzine nie je známy, adresátovi sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo je doručenie alebo zistenie adresy v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami a údaje o adrese doručenia v cudzine nevie poskytnúť ani účastník konania, súd na úradnej tabuli oznámi, že sa adresátovi doručujú písomnosti a kde si ich môže prevziať, a zároveň ho vyzve, aby sa prihlásil a postaral sa o obranu svojich práv účasťou na konaní. Ďalšie písomnosti súd doručuje rovnakým spôsobom.

(3) Ak sa doručuje písomnosť podľa odseku 2, písomnosť sa považuje za doručenú uplynutím 15 dní od zverejnenia oznámenia na úradnej tabuli.

Súčinnosť zastupiteľských orgánov a konzulárnych orgánov

§ 59

(1) Na dožiadanie slovenského justičného orgánu vykonáva slovenský zastupiteľský alebo konzulárny úrad:

a) doručenie osobám v štáte, kde vykonáva pôsobnosť, ak je to prípustné podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo ak tomu nebránia predpisy štátu, kde úkon sa má urobiť;
b) doručenie slovenským občanom v štáte, kde úkon sa má urobiť, ktorí tam požívajú diplomatické výsady a imunity, a výsluch takýchto občanov ako svedkov, znalcov alebo účastníkov konania;
c) na základe splnomocnenia ministerstva zahraničných vecí výsluch svedkov, znalcov a účastníkov konania, ako aj iné procesné úkony, ak sa tieto osoby ustanovia dobrovoľne a ak tomu nebránia predpisy platné v štáte, kde sa úkon má urobiť.

(2) Slovenský zastupiteľský alebo konzulárny orgán postupuje primerane podľa predpisov pre dožadujúci justičný orgán a úkony ním urobené majú tie isté účinky, ako keby ich urobil justičný orgán sám.

§ 60

Doručenia vykonané na dožiadanie slovenského justičného orgánu cudzím orgánom, ako aj dôkazy pred ním vykonané sú účinné, i keď nie sú v súlade s predpismi cudzieho práva, ak vyhovujú slovenským predpisom.

§ 61
Osvedčenie o slovenskom práve

Ministerstvo spravodlivosti vydáva tým, ktorí to potrebujú na uplatnenie svojho práva v cudzine, osvedčenie o práve platnom v Slovenskej republike. V takomto osvedčení nemôže sa podávať výklad zákona alebo výklad o tom, ako je potrebné použiť zákon na určitú právnu vec.

§ 62
Vyššie overenie listín

K listinám vydaným justičnými orgánmi alebo k listinám týmito orgánmi osvedčeným, alebo pred nimi podpísaným, ktoré sa majú použiť v cudzine, na žiadosť účastníka pripojí vyššie overenie alebo apostil podľa osobitného predpisu

a) krajský súd, ak ide o listiny vydané okresnými súdmi, notármi, notárskymi kandidátmi alebo súdnymi exekútormi so sídlom v územnom obvode krajského súdu, o listiny, ktorých správnosť osvedčili alebo na ktorých osvedčili pravosť podpisu, ako aj o preklady vyhotovené prekladateľmi, alebo o posudky vyhotovené znalcami,
b) ministerstvo spravodlivosti, ak ide o listiny neuvedené v písmene a).

§ 62a
Iné úkony súdu vo vzťahu k cudzine

(1) Fyzická osoba, ktorá chce uplatniť nárok na výživné v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy, právne záväzného aktu Európskej únie alebo na základe vzájomnosti podaním návrhu na určenie výživného alebo výkon rozhodnutia slovenského súdu, môže o spísanie návrhu požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko. Okresný súd je povinný návrh spísať.

(2) Fyzická osoba, ktorá chce svoj právny nárok uplatniť v konaní na súde v cudzine alebo ktorá je v takomto konaní žalovanou stranou, môže požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko, o spísanie žiadosti o priznanie právnej pomoci v konaní v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy. Okresný súd je povinný návrh spísať.

(3) Súd na návrh a trovy žiadateľa bez zbytočného odkladu zabezpečí preklad žiadosti podľa odseku 1 alebo 2 a jej príloh do cudzieho jazyka. Ak žiadateľ spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, súd vyhotoví preklad na trovy štátu.

(4) Podľa odsekov 1 až 3 súd postupuje aj vtedy, ak medzinárodná zmluva pripúšťa, aby návrh na výkon tuzemského rozhodnutia v cudzine sa podal súdu, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

Oddiel 3 - Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí

§ 63

Rozhodnutia orgánov cudzieho štátu, nimi schválené dohody a zmiery vo veciach uvedených v § 1, ak o nich v Slovenskej republike rozhodujú súdy, rovnako ako cudzie notárske listiny v týchto veciach (ďalej len "cudzie rozhodnutia") majú v Slovenskej republike účinnosť, ak boli uznané slovenskými orgánmi.

§ 64
Podmienky uznania cudzieho rozhodnutia

Cudzie rozhodnutie nemožno uznať alebo vykonať, ak

a) uznaniu bráni výlučná právomoc slovenských orgánov alebo orgán cudzieho štátu by nemal právomoc rozhodnúť, ak by sa na posúdenie jeho právomoci použili ustanovenia slovenského práva,

b) nie je právoplatné alebo vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,
c) nie je rozhodnutím vo veci samej,
d) účastníkovi konania, voči ktorému sa má rozhodnutie uznať, bola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť konať pred týmto orgánom, najmä ak mu nebolo riadne doručené predvolanie alebo návrh na začatie konania; splnenie tejto podmienky súd neskúma, ak sa tomuto účastníkovi cudzie rozhodnutie riadne doručilo a účastník sa proti nemu neodvolal alebo ak tento účastník vyhlásil, že na skúmaní tejto podmienky netrvá,
e) slovenský súd už vo veci právoplatne rozhodol alebo je tu skoršie cudzie rozhodnutie v tej istej veci, ktoré sa uznalo alebo spĺňa podmienky na uznanie,
f) uznanie by sa priečilo slovenskému verejnému poriadku.

§ 65

Cudzie rozhodnutia v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je slovenský občan, a cudzie rozhodnutia vo veciach osvojenia dieťaťa, ak dieťa alebo aspoň jeden z osvojiteľov je slovenský občan a cudzie rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony slovenského občana,, sa v Slovenskej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 64 písm. b) až f).

§ 66

(1) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním nemožno uznať alebo vykonať, ak
a) uznaniu bránia ustanovenia § 64 písm. a) až e),
b) dieťaťu sa nedala v konaní vo veci samej možnosť vyjadriť sa, ibaže súd od vypočutia upustil z dôvodu, že išlo o naliehavú vec alebo dieťa nebolo schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor,
c) uznanie by bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore so slovenským verejným poriadkom.

(2) Súd neuzná cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozhodnutie zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa rozhodnutie s výnimkou naliehavých prípadov vydalo bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa.

§ 67

(1) Cudzie rozhodnutie vo veciach uvedených v § 65 možno uznať len osobitným výrokom slovenského súdu.

(2) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a o úprave styku s dieťaťom možno uznať osobitným výrokom slovenského súdu alebo nariadením jeho výkonu.

(3) Cudzie rozhodnutie, ktoré nevyžaduje podľa tohto zákona, medzinárodnej zmluvy alebo právne záväzného aktu Európskej únie uznanie osobitným výrokom súdu, sa uznáva tak, že slovenský súd nariadi jeho výkon alebo vydá poverenie na vykonanie exekúcie; ak také rozhodnutie nevyžaduje výkon, uznáva ho slovenský orgán tým, že naň prihliadne, ako keby išlo o rozhodnutie slovenského súdu.

(4) Osobitným výrokom o uznaní cudzieho rozhodnutia rozhoduje súd len na návrh, aj keď to tento zákon alebo medzinárodná zmluva nevyžaduje.

§ 67a

Adaptácia

(1) Ak cudzie rozhodnutie obsahuje vecné právo, opatrenie alebo príkaz, ktoré nie sú známe v slovenskom právnom poriadku, toto vecné právo, opatrenie alebo príkaz sa, ak je to potrebné a v rozsahu, v ktorom je to možné, premení na vecné právo, opatrenie alebo príkaz, ktoré je známe v slovenskom právnom poriadku a ktoré je z hľadiska sledovaného cieľa a účelu a účinkov s ním spojených najbližšie vecnému právu, opatreniu alebo príkazu v cudzom rozhodnutí.

(2) Ak súd rozhoduje o uznaní alebo výkone cudzieho rozhodnutia, vykoná premenu podľa odseku 1 v tomto konaní.

(3) Ak nie je možné premenu vykonať postupom podľa odseku 2, rozhodne súd o premene na návrh osoby, ktorá má na veci právny záujem, v samostatnom konaní. Na konanie o premene sa primerane použijú ustanovenia o konaní o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom okrem § 68c ods. 2 písm. b) a c) a § 68e. Súd rozhoduje aj bez výsluchu účastníkov a nariadenia pojednávania. Návrh doručí ostatným účastníkom až spolu s rozhodnutím o premene.

(4) Ak premenu podľa odseku 1 nie je možné vykonať, v tejto časti sa cudziemu rozhodnutiu právne účinky nepriznajú.

§ 68

Účinky cudzieho rozhodnutia

(1) Cudzie rozhodnutie uznané slovenským súdom má rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu.

(2) Aj bez uznania má cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu, ak účastníci nie sú občanmi Slovenskej republiky a ak sa to neprieči slovenskému verejnému poriadku.

(3) Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o uznanie cudzieho rozhodnutia. Oprávnený z cudzieho rozhodnutia môže náhradu trov spojených s uznaním cudzieho rozhodnutia uplatniť vo vykonávacom konaní alebo v exekučnom konaní.

Konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom

§ 68a

Príslušnosť súdu

Na konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom je príslušný
a) Krajský súd v Bratislave, ak ide o cudzie rozhodnutie vo veciach uvedených v § 67 ods.1,
b) okresný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v ktorého obvode sa zdržuje; ak nie je taký súd, na konanie je príslušný Okresný súd Bratislava I (od 1.1.2023: Mestský súd BA II), ak ide o cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním,
c) súd, ktorý je príslušný na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak nie je daná jeho príslušnosť podľa písmena b); ak ide o rozhodnutie, ktoré nevyžaduje výkon, je príslušný všeobecný súd osoby, voči ktorej sa rozhodnutie má uznať, a ak nie je taký súd, na konanie je príslušný Okresný súd Trnava.

§ 68b

Účastníci

(1) Konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia sa začína na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto je v cudzom rozhodnutí označený ako účastník, a vo veciach uvedených v § 67 ods.1, aj ten, kto preukáže, že má na veci právny záujem. Návrh na neuznanie cudzieho rozhodnutia z dôvodu, že uznanie by sa priečilo slovenskému verejnému poriadku, môže podať aj prokurátor.

(2) Účastníkmi konania sú navrhovateľ a tí, voči ktorým sa má cudzie rozhodnutie uznať. Ak ich navrhovateľ neuvedie, účastníkmi konania sú aj tí, ktorí sú v cudzom rozhodnutí označení ako účastníci. Účastníkom konania vo veci uznania cudzieho rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony je okrem navrhovateľa opatrovník osoby, ktorej sa rozhodnutie týka.

(3) Ak má navrhovateľ bydlisko alebo sídlo v cudzine, musí si na prijímanie písomnosti zvoliť zástupcu s bydliskom alebo so sídlom na území Slovenskej republiky. Ak si ho v určenej lehote nezvolí, budú sa mu písomnosti ukladať na súde s účinkom doručenia; o tom treba navrhovateľa poučiť.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa použije primerane vo vzťahu k ďalším účastníkom konania, ak nemajú v Slovenskej republike bydlisko alebo sídlo.

§ 68c

Náležitosti návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia

(1) Z návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Návrh musí obsahovať označenie cudzieho rozhodnutia, názov orgánu, ktorý ho vydal, dátum právoplatnosti cudzieho rozhodnutia alebo údaj o jeho vykonateľnosti a zoznam listín, ktoré sa k návrhu pripájajú. Návrh treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník konania dostal jeden rovnopis.

(2) Navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť

a) originál alebo úradne osvedčenú kópiu cudzieho rozhodnutia v plnom znení,

b) potvrdenie príslušného cudzieho orgánu o právoplatnosti alebo vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia alebo o tom, že rozhodnutie už nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom,

c) listinné dôkazy o tom, že nie je daná prekážka uznania uvedená v § 64 písm. d), alebo vyhlásenie druhého účastníka, že na jej skúmaní netrvá,

d) úradne osvedčené preklady pripojených listín do slovenského jazyka.

(3) Súd vyzve navrhovateľa, aby neúplný návrh v určenej lehote nie kratšej ako 15 dní doplnil. Ak sa napriek výzve súdu návrh neopraví alebo nedoplní a pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd konanie zastaví. O tomto následku musí byť navrhovateľ poučený.

(4) Ak návrh podáva prokurátor podľa § 68b ods. 1, k návrhu nie je povinný pripojiť písomnosti uvedené v § 68c ods. 2 písm. c) a d). Overené preklady pripojených listín do slovenského jazyka zabezpečí konajúci súd.

§ 68d

(1) Podaním návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia sa konanie o nariadení jeho výkonu alebo vydaní poverenia na vykonanie exekúcie prerušuje až do právoplatného rozhodnutia o uznaní.

(2) Ak bolo cudzie rozhodnutie v štáte, v ktorom bolo vydané, napadnuté opravným prostriedkom, môže súd, ktorý koná o uznaní cudzieho rozhodnutia alebo o nariadení výkonu cudzieho rozhodnutia (vydaní poverenia na vykonanie exekúcie), prerušiť toto konanie až do právoplatného rozhodnutia o opravnom prostriedku.

§ 68e

Pojednávanie

(1) Ak žiadny z účastníkov konania nepodá do 15 dní od doručenia návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia námietku proti uznaniu cudzieho rozhodnutia, súd nemusí nariaďovať pojednávanie.

(2) Ak účastníci konania písomne vyhlásia, že s uznaním cudzieho rozhodnutia súhlasia, súd návrh na uznanie nedoručuje a pojednávanie nenariadi. Písomné vyhlásenie sa musí predložiť spolu s úradne osvedčeným prekladom do slovenského jazyka. V konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia v manželskej veci, ak odporcom nie je slovenský občan, a v konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony, ak navrhovateľom je opatrovník osoby, ktorej sa rozhodnutie týka, súd návrh nedoručuje a pojednávanie nenariadi, aj keď účastníci takéto vyhlásenie nepredložia.

§ 68f

Rozsah preskúmania cudzieho rozhodnutia

(1) Súd je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých si cudzí orgán založil svoju právomoc.

(2) Preskúmanie cudzieho rozhodnutia vo veci samej sa nepripúšťa.

§ 68g

Rozhodnutie súdu

(1) O uznaní cudzieho rozhodnutia vo veciach uvedených v § 67 ods.1 rozhoduje súd rozsudkom, inak rozhoduje uznesením.

(2) Ak nie je splnená niektorá z podmienok uznania cudzieho rozhodnutia, súd vysloví, že sa cudzie rozhodnutie neuznáva. Inak cudzie rozhodnutia uzná. Ak je dôvodom na neuznanie cudzieho rozhodnutia rozpor s verejným poriadkom, súd cudzie rozhodnutie uzná len v rozsahu, v ktorom to neodporuje slovenskému verejnému poriadku, a ak je takéto uznanie s ohľadom na obsah cudzieho rozhodnutia možné.

(3) Ak cudzie rozhodnutie obsahuje viaceré výroky a uznanie nie je možné alebo potrebné pre všetky z nich, súd cudzie rozhodnutie uzná len pri tých výrokoch, ktorých uznanie je možné alebo potrebné. Čiastočné uznanie rozhodnutia môže navrhnúť aj navrhovateľ.

§ 68h

(1) Ustanovenia tohto oddielu sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na neuznanie cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike.

(2) Ustanovenia týkajúce sa konania o uznaní cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na uznanie alebo neuznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na určenie, že nie sú dané dôvody neuznania cudzieho rozhodnutia alebo o návrhu na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom za vykonateľné alebo nevykonateľné na území Slovenskej republiky.

§ 68i

Prechodné ustanovenia

(1) Konania o uznaní a výkone cudzích rozhodnutí začaté podľa doterajších predpisov sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(2) Ak si slovenský súd založil právomoc podľa doterajších predpisov, jeho právomoc ostáva zachovaná.

(3) Právomoc súdov založená písomnou dohodou strán podľa doterajších predpisov ostáva zachovaná. Platnosť dohody o právomoci, ktorá bola uzatvorená pred účinnosťou tohto zákona, posudzuje sa podľa doterajších predpisov.

§ 68j Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. decembra 2015

Konania začaté pred 1. decembrom 2015 sa dokončia podľa predpisov účinných do 1. decembra 2015.

Záverečné ustanovenia

§ 69

Zrušuje sa zákon č. 41/1948 Zb. o medzinárodnom a medzioblastnom práve súkromnom a o právnom postavení cudzincov v odbore súkromného práva.

§ 70

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

(vypustené)